

วรรณคดีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

วรรณคดีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยครั้งนี้ ได้รวบรวมจากเอกสาร และงานวิจัยทั้งภายในและต่างประเทศ ซึ่งจะแบ่งออกเป็นข้อ ๆ ดังนี้ :-

1. คุณลักษณะของครูโดยทั่วไป

- 1.1 จากวรรณคดีในประเทศ
- 1.2 จากงานวิจัยภายในประเทศ
- 1.3 จากวรรณคดีต่างประเทศ
- 1.4 จากงานวิจัยต่างประเทศ

2. คุณลักษณะของครูพลศึกษา

- 2.1 จากงานวิจัยภายในประเทศ
- 2.2 จากวรรณคดีต่างประเทศ
- 2.3 จากงานวิจัยต่างประเทศ

3. ความแตกต่างของคุณลักษณะของครูโดยทั่วไป กับครูพลศึกษา จากวรรณคดีและงานวิจัยที่ได้นำมารวบรวมมา

1. คุณลักษณะของครูโดยทั่วไป

- 1.1 จากวรรณคดีภายในประเทศ

คุณสมบัติของครูได้มีท่านบุญไคกล่าวถึงมากมาย ผู้ที่ท่านแรกคือ

พระพุทธเจ้า ได้กำหนดคุณลักษณะครูที่ดี 7 ประการ คือ :-

1. ปิโย :- คือ การทำตัวให้เป็นที่รักแก่ศิษย์และบุคคลทั่วไป
2. ครู :- คือ การเป็นบุคคลที่มีความหนักแน่น มีจิตใจมั่นคง มีความรู้

และนาเคารพ

3. ภาวนีโย :- คือ การเป็นผู้ที่ได้รับการยกย่องว่าเป็นผู้มีความประพฤติ
อันดีงาม

4. อัจฉา :- คือ เป็นผู้มีความมานะในการศึกษาสั่งสอนโดยไม่เกรง
กลัวว่าจะเกลียดหรือโกรธ มีความเฉลียวฉลาดในการใช้คำพูด

5. วรณฺธุโน :- คือ ความเป็นผู้มีความอดทนต่อถ้อยคำโดยมีเจตนาดีเป็น
ที่ตั้ง

6. คุมฺภีรํ ถักฺกตุตา :- คือ การรู้จักสอนจากง่ายไปหายากหรือมีความลึกซึ้ง
ขึ้นโดยลำดับ

7. โนจฺฐุ ฐาธน นีโยชเย :- คือ การรู้จักแนะนำในทางที่ถูกที่ควร ไม่
แนะนำนอกถนนอกทาง¹

ปี 2503 ละออ การุณยานิช กล่าวถึงสาเหตุที่ทำให้ครูหย่อนสมรรถภาพ
เพื่อเป็นแนวทางให้ครูได้ปรับปรุงตัวเอง คือ :-

1. มีบุคลิกไม่เป็นที่พึงใจของคนทั่วไป
2. ไม่ร่วมมือกับฝ่ายบริหารและธุรการ
3. ขาดความปราณีต
4. ขาดความรับผิดชอบ
5. นิสัยรุนแรงหยาบกระด้าง
6. ซอบบน

¹จากพระไตรปิฎก.

7. เข้มงวดกับนักเรียนมากเกินไป
8. เปลี่ยนแปลงง่ายและตัดสินใจผิดพลาดเสมอ
9. คุณชั้นไม่อยู่
10. ขาดความกระตือรือร้นในการสอน
11. ไม่ฟังความคิดเห็นของผู้อื่น
12. มักฉีจอกับผู้ปกครอง¹

ปี 2504 ฐนุ แสงศักดิ์ กล่าววาลักษณะของครูที่ดีนั้นมี 5 ประการ คือ :-

1. มีความสัมพันธ์กับนักเรียนดี ครูจะต้องสนใจเอาใจใส่ปัญหาของนักเรียน ตอบปัญหาให้กระจ่าง แน่แนว ไม่แสดงอารมณ์รุนแรง ไม่เยาะเย้ย รู้จักระงับ อารมณ์ มีน้ำใจนักกีฬา ออกทน, วางตัวเหมาะสมกับเด็ก ไม่สนิทสนมเกินไป ไม่ทำให้ ขายหน้า รู้จักชมเชย เปิดโอกาสให้นักเรียนประเมินผลการสอน และตัดสินใจความคิ งามของนักเรียนด้วยเหตุผล

2. มีความรักในอาชีพครู มีส่วนช่วยแนะนำเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน เสมอ รับฟังคำแนะนำปรับปรุงตัวเองเสมอ ทัศนียต่อความรู้และกิจกรรมของครู เห็นว่าอาชีพครูดี สอนไม่อมกุ่มิ ร่วมมือสนับสนุนสมาคมการศึกษา หรือวิชาชีพที่สนใจ ทำตัวให้เป็นประโยชน์ต่อทางราชการ มีความสามารถในอาชีพ และใช้เวลาว่างให้ เป็นประโยชน์ต่อการสอน

3. มีจรรยาครู ไม่แพร่ข่าวลือ, ซื่อสัตย์ต่ออาชีพ ไม่ขโมยผลงานของ คนอื่น ไม่ให้ร้ายคนอื่น มีมารยาทในการติดตอราชการตามสายงาน ไม่อ้างอิงศาสนา ทำให้ศาสนาเสื่อมเสีย ปรับปรุงตัวเองเสมอ ไม่กวดวิชานักเรียนตัวเอง รักษา

¹ละออ การุณยวนิช, "การปรับปรุงสมรรถภาพของครูประจำการ,"

ความลับของนักเรียน ไม่โฆษณาชวนเชื่อ ไม่นำผู้อื่นมาโน้มน้าให้นักเรียนฟัง ไม่เรียกร้องเงินเดือนเพื่อตัวเอง ไม่ควรทำงานน้อยเพื่อให้สมกับราคาค่าจ้าง ไม่สมัครงานตำแหน่งอื่นที่มีครูประจำอยู่แล้ว ไม่ใช่อิทธิพลส่วนตัวในทางราชการ และปฏิบัติตามสัญญาที่ทำไว้กับราชการอย่างเคร่งครัด

4. มีคุณสมบัติส่วนตัวดี มีความซื่อตรง มีสติปัญญาดี เชื่อมั่นในตัวเอง มีความริเริ่ม กระตือรือร้น คิดปรับปรุงโรงเรียน รู้จักนอนหนักเป็นเบา มีความจริงใจ สุภาพอ่อนโยน สุขภาพดี รู้จักรวมมือ, ไม่ทำกิริยาอาการอันน่ารำคาญ พุชชัคและไมตะโกน ตรงต่อเวลา ใจกะแนนเที่ยงตรง เข้าใจกฎระเบียบ และปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด รู้จักรักษาปาก และกลืนตัว

5. มีรูปร่างท่าทางดี มีใบหน้าสะอาด คัดผมเรียบร้อย ร่องเท้าสะอาด แต่งตัวเหมาะสมกับกาลเทศะ รักษาท่าทางให้สง่า ไม่สูบบุหรี่ เคี้ยวหมากฝรั่ง หรืออาหารระหว่างการสอน รักษานิ้วมือ, เล็บให้สะอาดเสมอ รักษาฟันให้ดี¹

ในปีเดียวกัน เทพ การะเกด ให้ความคิดเห็นว่า ครูที่ดีควรจะมีลักษณะกระตือรือร้นในการสอน รักษาชีพครู ปรับปรุงตัวเองอยู่เสมอ มีความประพฤติดี และมีจริยธรรมสูง²

ในปีเดียวกัน สุภรณ์ ประดับแก้ว ได้กล่าวถึง บุคลิกภาพของครูที่จะช่วยให้เด็กอยู่ในระเบียบวินัยว่า ครูควรมีความเป็นตัวของตัวเอง มีการสังเกตพิจารณาอย่างรอบคอบ ก่อนที่จะทำสิ่งใด รู้จักหลีกเลี่ยงการข่มขู่เด็ก ปฏิบัติต่อเด็กโดยคำนึง

¹ ธนู แสงศักดิ์, "ครูดี," วิทยาคาร 2: 85 - 100 (กุมภาพันธ์, 2504), หน้า 9 - 10.

² เทพ การะเกด, "สมบัติครู," ประชาศึกษา 8 (กันยายน, 2504), หน้า 24 - 28.

ถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ให้กำลังใจ และแนะนำเด็กในการแก้ปัญหาด้วยตัวเอง¹

ในปี 2505 ยัง เผือกนิยม ได้กล่าวถึงความคิดเห็น ลักษณะครูตามความเห็นของครูในอดีต ดังนี้ :-

ครูบุญ อองละออ ให้ความเห็นเห็นว่า ครูที่ดี ควรจะมีลักษณะ

1. ตั้งใจสอน
2. ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ
3. รู้จักหาวิธีการสอน และใช้อุปกรณ์การสอน
4. อุทิศเวลาให้แก่งานของครู
5. รักเด็ก

ครูพิมเสน นัทรกุล กล่าววว่าครูที่ดีควรมีลักษณะ

1. ตั้งใจสอน
2. ความรอบตัวดี
3. โอบอ้อมอารี
4. คิดความทดแทนไม่จำเป็นต้องเป็นเงินเสมอไป
5. ใจกว้าง²

¹สุภรณ์ ประดับแก้ว, ถามตอบวิชาการศึกษาระดับใหม่ (หางหุ้นส่วนจำกัด อุตสาหกรรมสิ่งพิมพ์, 2504), หน้า 78.

²ยัง เผือกนิยม, "ครูอุทิศตน," ประชาศึกษา 14 (มีนาคม, 2505), หน้า 32 - 34.

๑๖๐๕

✓ ในปีเดียวกัน เทพ การะเกต ได้กล่าวถึงลักษณะของครูที่ดี ดังนี้ :-

1. มีบุคลิกภาพดี
2. มีศรัทธาในการสั่งสอนอบรม
3. กระตือรือร้นในการทำงาน
4. เชื่อนั่นในคุณค่าของงาน
5. ดำรงตนอยู่ในที่อันเหมาะสม
6. ปรับปรุงตนเองอยู่เสมอทุกด้าน
7. รอบรู้วิถีทางการงาน
8. ศึกษาหาความชำนาญรอบด้าน
9. เป็นผู้นำที่ดี
10. มีธรรมจริยาสูง
11. พร้อมสำหรับคำแนะนำและเฝ้าหาความรู้เสมอ
12. สนใจการวัดผลและประเมินผลงานของตนอยู่เสมอ
13. พร้อมที่จะรับแนวคิดใหม่ ๆ มาใช้
14. ศึกษาแก้ไขให้เข้าใจลึกซึ้ง
15. ใช้จิตวิทยาในการสอน
16. ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ต่องานอาชีพ¹

✓ ในปีเดียวกัน เกรียง เอี่ยมสกุล ได้กล่าวว่า ครูที่ดีควรมีลักษณะ

1. มีความรู้ ความสามารถและประพฤติกดี
2. มีพัฒนาการทางร่างกาย, ทางสมอง, ทางอารมณ์ และทางสังคมดี

¹เทพ การะเกต, "สมบัติครู," ประชาศึกษา 1: 46 - 50 (สิงหาคม,

3. มีความรู้ ทักษะที่ดี นิสัยที่ดี และมีทักษะเป็นพื้นฐาน
 4. มีศีลธรรม และวัฒนธรรม มีระเบียบวินัย มีความรับผิดชอบ
- นอกจากนี้แล้ว ครูยังต้องทำงานร่วมกับเด็กอยู่เสมอด้วย¹

ในปี 2506 สุรางค์ แสงวนิช กล่าวถึงบุคลิกภาพมีความสำคัญต่อการเรียนการสอนมาก และครูที่ดีควรมีบุคลิกภาพ ดังนี้ :-

1. ครูควรแต่งกายเรียบร้อย, รูปร่างท่าทางดี, ประพฤติดี
2. มีอารมณ์ขัน สนุกสนาน ยิ้มแย้มอยู่เสมอ, ร่วมทำงานกับคนอื่น ๆ ได้
3. มีความคิดริเริ่ม, ความเป็นผู้นำ, มีความยุติธรรม, อดทน, จิตใจเป็นประชาธิปไตย สนใจกว้างขวางรอบตัว, เมตตากรุณา เห็นอกเห็นใจเด็ก²

ในปีเดียวกัน ชำรง บัวศรี กล่าวถึงลักษณะของครูที่เด็กชอบ มีลักษณะ

1. รูปร่างไค่สัดส่วน ท่าทางดี เสียงกังวานฟังชัด
2. เยือกเย็นสม่ำเสมอ
3. มีความสนใจกว้างขวาง
4. สนใจปัญหาของเด็ก
5. ให้ความร่วมมือ และมีทัศนคติเป็นประชาธิปไตย
6. มีความจริงใจ, ตรงไปตรงมา ซื่อสัตย์

¹ เกรียง เอี่ยมสกุล, "คำขวัญ," วิทยาสาร 14 (8 ตุลาคม, 2505),
หน้า 2.

² สุรางค์ แสงวนิช, "บุคลิกภาพ," ศูนย์ศึกษา 4 (เมษายน, 2506),
หน้า 37.

7. มีความยืดหยุ่นทั้งทางความคิดและปฏิบัติ
8. ยกย่อง ชมเชยผู้กระทำดี¹

✓ ในปี พ.ศ. 2507 ภิญโญ สารทร มีความเห็นในลักษณะของครูว่า

1. ลักษณะทางสังคมดี เป็นมิตรกับเพื่อนครูและคนโดยทั่วไป
2. มีความรักและสนใจในอาชีพ
3. มีความประพฤติดี เป็นแบบอย่างแก่นักเรียนได้
4. มีความรู้ดี, สอนดี
5. การปกครองดี มีความยุติธรรม²

✓ ในปี พ.ศ. 2508 น.ณ.ษ. ให้ความเห็นว่า ครูควรจะมีบุคลิกภาพดี สุภาพ, รู้จักสังคมนักเรียน รู้จักกาลเทศะ, เชื้อดีใจดี, แต่งกายดี และมีอารมณ์ขัน³

✓ ในปีเดียวกัน มัลลิกา เกาพิจิตร และ สุรินทร์ ศรีศิริ เห็นว่า ครูที่ดีควรจะมีบุคลิกภาพดี และรักเด็ก นอกจากนี้ สุรินทร์ ศรีศิริ ยังมีความเห็นอีกว่า

¹ ชำรง บัวศรี, หลักการศึกษาศาสตร์ (พระนคร: โรงพิมพ์ไทยสัมพันธ์, 2506), หน้า 34.

² ภิญโญ สารทร และคณะ, วิชาชุด ป.ม. (พระนคร: โรงพิมพ์วัฒนาพานิช, 2507), หน้า 7.

³ น.ณ.ษ. นามแฝง, "อานิสงฆ์ของการเป็นครู," วิทยาทารย 64 (พฤษภาคม, 2508), หน้า 193 - 201.

ครูที่ดีควรมีจรรยาบรรณวิชาชีพครู, ตรงต่อเวลา มีความสามัคคี, แต่งกายดี และเป็นตัวอย่างที่ดีแก่ศิษย์¹

ในปี พ.ศ. 2509 สุรางค์ จันทน์เอม ได้เสนอแนะว่าครูควรใช้การสอนหลาย ๆ วิธี ใ้ภาษาง่าย ๆ ในการสอน ทบทวนความรู้ของนักเรียนก่อนสอน สอนทันเวลาและออกตรงเวลา ยึดเด็กเป็นศูนย์กลางในการสอน ไม่ใช่อารมณ์ส่วนตัวในห้องเรียน รู้จักใช้อุปกรณ์การสอนให้ สม่่าเสมอ พอเหมาะกับนักเรียน รู้วิธีออกข้อสอบ วัดผลการสอนของตนเอง และมีความประพฤติดี²

ในปี พ.ศ. 2510 ถวิล สุริยนต์ และคณะ กล่าวถึงคุณลักษณะของครูที่ดีว่าเป็นส่วนประกอบอย่างหนึ่งที่ทำให้งานในหน้าที่ของครูประสบผลสำเร็จ ลักษณะที่ดีใดแก่ :-

1. มีความรู้ดี, การสอนดี รู้กลวิธีการถ่ายทอดความรู้ให้แก่เด็ก
2. มีลักษณะทางที่ดี เข้ากับคนอื่น ๆ ได้
3. มีความประพฤติดี เป็นแบบอย่างที่ดีแก่เด็กได้
4. มีอัธยาศัยดี มีอารมณ์ดี มีความสุภาพอ่อนโยน เมตตากรุณา รักสวย-รักงาม, มีระเบียบวินัย, มีความยุติธรรม, อุดม, ซื่อสัตย์สุจริต และมีความเป็นผู้นำ³

¹มัลลิกา เกาพิจิตร, "การศึกษาสำหรับครู," ศูนย์ศึกษา 12 (กันยายน, 2508), หน้า 29 - 36.

²สุรางค์ จันทน์เอม, "ขอเสนอแนะการปรับปรุงตัวครูและการสอน," มิตรครู 8 (มีนาคม, 2509), หน้า 15.

³ถวิล สุริยนต์ และคณะ, ประมวลความรู้ชุดครูประถม 6 วิชา (ธนบุรี: สื่อการคา, 2510), หน้า 67 - 72.

ในปี พ.ศ. 2513 ธนู แสงศักดิ์ กล่าวว่า ทุกคนเชื่อว่าครูคือแม่พิมพ์ของชาติ ครูมีลักษณะอย่างไร เด็กก็จะมีลักษณะอย่างนั้น ประเทศชาติจึงต้องการครูที่มีคุณภาพอย่างยิ่ง¹

ในปี พ.ศ. 2514 พระปัญญานันทมุนี ได้แสดงปาฐกถาในโอกาสวันครู ณ หอประชุมวิทยาลัยครูสงขลา ว่า กำลังคนมีความสำคัญที่สุดต่อความก้าวหน้าของสังคม ครูเป็นผู้พัฒนากำลังคน ครูจะก่อให้เกิดคุณคติ คุณธรรม แก่ศิษย์ควย ครูจะต้องเป็นครูตลอดเวลาดังนอกและในโรงเรียน จะต้องปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างที่ดีของนักเรียน²

ในปี พ.ศ. 2515 สุรินทร์ ศรีศิริ เห็นว่าครูที่ดีต้องมีลักษณะ 6 ประการ คือ :-

1. บุคลิกภาพดี คือ มีรูปร่างหน้าตาดี แต่งกายดี เชื่อมั่นในตนเอง วาจาคดี และปรับตัวดี
2. การจัดชั้นเรียนดี เหมาะสมกับบรรยากาศ ถูกสุขลักษณะ เก็บอุปกรณ์ต่าง ๆ ไว้อย่างเหมาะสม
3. มีความสัมพันธ์อันดีกับนักเรียน
4. การสอนดี มีการเตรียมตัว การสอนตามหลักสูตร และสอนได้ตามนั้น และมีความรู้ในเรื่องที่สอนเป็นอย่างดี

¹ธนู แสงศักดิ์, "ครูกับเสถียรภาพของประเทศ," วารสารสภาการศึกษาแห่งชาติ 7 (กุมภาพันธ์, 2513), หน้า 12.

²พระปัญญานันทมุนี, (ปาฐกถาในโอกาสวันครู ณ หอประชุมวิทยาลัยครูสงขลา, 16 (มกราคม, 2514).

5. มีเจตนาที่ดีต่ออาชีพครู มีจรรยาบรรณและวินัย ตามระเบียบ
ประเพณีครู และศึกษาเพิ่มเติมอยู่เสมอ

6. มีความสัมพันธ์กับบุคลากรเป็นอย่างดี¹

ในปีเดียวกัน สุจริต เพ็ชรชอบ กล่าวว่า ครูต้องเป็นทั้งพี่-เพื่อน-พ่อ-
แม่-แพทย์ รวมทั้งเป็นผู้พิพากษาด้วย²

ในปีเดียวกัน ไพบูลย์ อินทวิธา ได้กล่าวถึงบทบาทของครูว่าในสมัย
โบราณครูเป็นแม่พิมพ์ เพราะครูเป็นทุกอย่างทุกอย่างของเด็ก ต่อมาครูเป็นเรือจ้าง
เพราะเด็กคือทุกอย่างทุกอย่างของครูในฐานะเป็นนายจ้างแห่งอาชีพครู และปัจจุบันครู
เป็นกัลยาณมิตร เพราะทั้งครูและเด็กมีความเป็นไต่ทางปัญญาที่มาร่วมกันไต่หาความรู้
และคุณค่าของชีวิต³

ในปีเดียวกัน ไพฑูรย์ สีนลารัตน์ กล่าวว่า "ครูคือหัวใจของการศึกษา
... การเปลี่ยนแปลงใด ๆ ซึ่งควรเริ่มต้นจากครู"⁴

¹สุรินทร์ ศรีศิริ, "ครูดีนั้นเป็นอย่างไร," วิทยาคาร 71(5) 3-9
(กุมภาพันธ์, 2515).

²สุจริต เพ็ชรชอบ, "บทบาทของครูในสังคม," วารสารสภาการศึกษา
แห่งชาติ 2 (เมษายน - กรกฎาคม, 2515), หน้า 1.

³ไพบูลย์ อินทวิธา, "ครู แม่พิมพ์ - เรือจ้าง หรือ กัลยาณมิตร,"
วารสารสภาการศึกษาแห่งชาติ 7 (สิงหาคม, 2515), หน้า 51 - 53.

⁴ไพฑูรย์ สีนลารัตน์, "เทคนิคในการพัฒนาการครูให้ก้าวหน้าทางวิชาการ,"
วารสารครูศาสตร์ 2 (เมษายน - กรกฎาคม, 2515), หน้า 1.

ในปีเดียวกันคณะกรรมการฝ่ายการศึกษาของคณะกรรมการแห่งชาติ ได้กล่าวถึงโอวาทของเจ้าพระยาธรรมศักดิ์มนตรี เรื่องมารยาทครู มีข้อความ บางตอนเกี่ยวกับมารยาทครู คือ "ครูเป็นกระจกเงาที่เด็กต้องมานั่งจ้อง ครูต้องมีอุปนิสัยดี สำหรับเด็กใดเอาแบบไปแต่ที่ดี เด็กคนไหนที่เราสอนไม่ได้คงใจ ก็ควรคิดว่าเป็นความผิดของเรา ครูยอมไม่พราเวลาของศิษย์ เรารักที่จะเป็นครู ต้องไม่กลัวเหนื่อย¹

ในปีเดียวกัน สุรินทร์ ศรีศิริ กล่าวถึงลักษณะของครูที่มีอิทธิพลต่อการเรียน ของเด็กไว้ 11 ประการว่า :-

1. ตรงต่อเวลา ไม่มาสายหรือกลับก่อนเวลา ไม่โอ้อะไรเวลาก่อนเข้าห้องสอน
2. มาทำงานเป็นเนืองนิตย์
3. เตรียมการสอนสม่ำเสมอ
4. เป็นตัวอย่างที่ดีแก่นักเรียน เช่น การออกกำลังกาย, การพูดจา กริยา-มารยาท
5. เมื่อได้รับมอบหมายงาน ก็ทำงานนั้น ๆ ให้ลุล่วงไปโดยเร็ว
6. รับผิดชอบงานในหน้าที่และไม่ก้าวล่วงงานคนอื่น
7. ทำตัวเป็นพหูสูตร เพื่อทันกับการเปลี่ยนแปลงของโลก
8. ไม่ถือเราถือเขา มีความสามัคคี กลมเกลียวในคณะครู
9. มีจรรยา มารยาท วินัย และทำตามระเบียบประเพณีครุของคุรุสภา
10. ประจบหัวหน้าสถานศึกษาด้วยการทำงานไม่ไขว่คว้า
11. ช่วยงานพิเศษของสถานศึกษานั้น ๆ²

001781

¹คณะกรรมการฝ่ายการศึกษาของคณะกรรมการแห่งชาติ, ประมวลข้อคิดทางการศึกษา (พระนคร: 2515), หน้า 2.

²สุรินทร์ ศรีศิริ, "ครูคือนั้นเป็นอย่างไร," วิทยากร 71 (กรกฎาคม, 2515), หน้า 3 - 9.

ในปีเดียวกัน ไพบูลย์ อินทวิชา กล่าวถึงคุณศัพท์ที่เป็นลักษณะนิรันดร์ของ

มีลักษณะ 7 ประการ คือ :-

1. เป็นผู้ดี คือ เป็นสุภาพชนและพลเมืองที่ ถูกคุณธรรมทุกแง่ทุกมุม
2. เป็นผู้หนักแน่น คือ มีจิตใจหนักแน่น มีภูมิรู้แน่น
3. เป็นผู้พัฒนา คือ พัฒนาทั้งตัวเองและสังคม
4. เป็นผู้ทรงศิลป์ คือ มีศิลป์ในฐานะผู้ให้การศึกษาและผู้บริหารการศึกษาทั้งสอนและเรียนรู้จากเด็ก
5. เป็นผู้อดทน คือ อดทนต่อภาระหนักในการพัฒนาความเป็นมนุษย์
อดทนต่อวาทะ (พวกที่มีความเห็นตรงกัน) และฝ่ายวิวาทะ (พวกที่ความเห็นไม่ตรงกัน)
6. เป็นผู้ปฏิบัติ คือ อดทนปฏิบัติและทดสอบด้วยตนเองเสียก่อน จึงจะ
ผู้นำทางการเรียนได้
7. เป็นผู้แนะแนว คือ สามารถแนะนำนักเรียนให้ก้าวผ่านอุปสรรค และรู้จัก
ช่วยตนเองควย¹

ในเรื่องนี้พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงให้ความสำคัญและแสดง
ลักษณะของครูไว้ด้วยพระราชดำรัสตอนหนึ่งว่า:- "การปลูกสติปัญญาฝึกสอนคนให้เป็น
ไพเราะซาแฉนดินนั้น เป็นหน้าที่สำคัญนัก เป็นงานที่ทำด้วยปัญญาและความคิดประกอบ
ด้วยแรงกาย ในคนนี้จะคงใครครวญให้แนบแก้ไขเสียก่อนว่า การฝึกสอนกล่อมเกลานั้น
จะให้ได้ในรูปอย่างที่เราเรียกว่าเป็นไพเราะซาแฉนดินอันดีนั้นอย่างไร แล้วจะต้องใช้วิธี
ฝึกสอนให้สำเร็จรูป ซึ่งเป็นของยากต้องประกอบพร้อมด้วยสติปัญญาและความสามารถ

¹ไพบูลย์ อินทวิชา, "ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนและผู้ปกครอง,"
ประชาศึกษา 24 (พฤศจิกายน, 2515), หน้า 7 - 10.

ในการฝึกสอนอย่างดี จึงจะได้ผลตามปรารถนา หน้าที่ของครูจึงควรยกย่องว่าเป็น
หน้าที่สำคัญยิ่งนัก¹

ในเรื่องเดียวกันพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ได้ทรงแสดง
โอวาทถึงลักษณะของครู ซึ่งมีข้อความบางตอนว่า "ครูควรสาธิตให้นักเรียนเห็นว่า
ชีวิตนี้ควรทำอะไร ถ้าเราสาธิตให้นักเรียนวางตัวให้ดี มีศีลธรรม ก็เชื่อว่านักเรียน
จะเชื่อฟังและเชื่อตาม

แต่ถ้าเป็นโรงเรียนสาธิตเท่านั้น ก็ไม่มีหวังผู้เป็นครูจะต้องรักนักเรียน
จะต้องมีความรับผิดชอบต่อนักเรียน²

ในปี พ.ศ. 2516 ส. ศิวรักษ์ กล่าวถึงลักษณะของครูในอุดมคติ ในการ
แสดงปาฐกถาแก่คณะครูโรงเรียนอัสสัมชัญ ดังนี้:-

1. รู้จักวิชาที่ตนสอนเป็นอย่างดี
2. ส่งเสริมให้นักเรียนสนใจการเรียน
3. ชอบวิชาที่ตนสอน
4. มีความจำดีพอสมควร
5. มีความรับผิดชอบงาน³

¹คณะกรรมการฝ่ายการศึกษาของคณะกรรมการศึกษาแห่งชาติ, ประมวล
ข้อคิดทางการศึกษาไทย, - (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา, 2515), หน้า 7.

²เรื่องเดียวกัน, หน้า 26 - 70.

³ส. ศิวรักษ์, "ครูในอุดมคติ," ประมวลบทความเกี่ยวกับลักษณะของ
ครูที่ดี, "เอกสารประกอบการสัมมนาของกรมฝึกหัดครู, (พฤษภาคม, 2516),
หน้า 29 - 42.

ในปีเดียวกัน หลวงประพันธ์ เนติวิจิ (ชอย เอมะพรหม) กล่าวถึง
ลักษณะของครูที่ดีว่า

1. ไม่สับสนหรือ ไม่ค้ำเหล่า
2. ไม่เที่ยวสนุกสนานมากหรือเรีงรรมณ์
3. ชอบอ่านหนังสือ
4. มีความรู้ สุขุมรอบคอบ พากเพียร
5. เสียสละ¹

หลวงสารวจ วรณกิจ กล่าวว่าครูที่ดีควรมีลักษณะ

1. ศรัทธาในอาชีพครู
2. ขยัน
3. มารยาทงาม
4. แต่งกายเรียบร้อย
5. มีระเบียบ
6. ยุติธรรม ซื่อสัตย์
7. รักเด็ก
8. มีสุขภาพดี²

ครูดำเพา สุขุมมาลจันทร์ เห็นว่าครูที่ดีควรมีลักษณะ

1. ตั้งใจสอน
2. ออกทน
3. ซื่อสัตย์

¹คุรุสภา, ประวัติคุรุ (กรุงเทพฯ: 2516), หน้า 8.

²เรื่องเดียวกัน, หน้า 64 - 91.

4. มีความเป็นมิตร
5. มีความจริงใจ
6. มีระเบียบ หนักนอบรมนักเรียน
7. เป็นที่รักของนักเรียน¹

ในปี พ.ศ. 2517 รุประนี นาคทรพ กล่าวถึงคุณสมบัติของผู้สอนไว้

7 ประการคือ

1. นารักคือมีบุคลิกภาพที่ลูกศิษย์อยากเข้าใกล้
2. หนักแน่นคือมีใจคอหนักแน่น และมั่นคงด้วยความรู้ ทำให้หนาเคารพ
3. นายกของ คือ เป็นผู้ที่ศิษย์ยกย่องได้อย่างเต็มใจ ไม่มีลับลมคมใน
4. คอยวากล่าวตักเตือน คือ เป็นหน้าที่หนึ่งของครูตองกระทำโดยปราศ

จากอคติ

5. ออกทนตอถอยคำคือ ครูตองออกทนตอถอยคำของศิษย์ ถ้าทนได้โดยครูมีทั้งเมตตาธรรม และขันติธรรม จะชนะนำใจศิษย์ได้ภายหลัง
6. อธิบายสิ่งที่ลึกซึ้งได้ง่าย คือ ครูตองรู้ในวิชาที่ตนสอนและอธิบายได้
7. ไม่ชักชวนในสิ่งหายนะ คือครูไม่ชักชวนศิษย์ไปในทางเสียหาย หรือสอนเรื่องที่เป็นไปไม่ได้²

¹คุรุสภา, ประวัติครู (กรุงเทพฯ: 2516), หน้า 195 - 214.

²รุประนี นาคทรพ, "เพื่อครูในอนาคต," วารสารคุรุศาสตร์ 4 (กุมภาพันธ์ - พฤษภาคม, 2517), หน้า 6.

ในปีเดียวกัน พุทธทาสภิกขุ กล่าวว่า ครูคือผู้นำในทางวิญญาณ หมายความว่า เป็นแสงสว่างส่องทางแก่วิญญาณของสัตว์ในโลกใหญ่จักทางเดินไปสู่จุดหมายปลายทางที่พึงปรารถนา¹

ในปี พ.ศ. 2518 คณะกรรมการการวางพื้นฐานเพื่อปฏิรูปการศึกษา ได้กล่าวว่า ครูเป็นผู้ก่อให้เกิดการเรียนรู้และพัฒนาโดยรอบด้านในตัวผู้เรียน เป็นผู้มีความคุณธรรม จริยธรรม เช่นเดียวกับวิญญาณจะพึงมี²

ในปีเดียวกัน สายปัญญาสมาคม ได้กล่าวถึงพระมหากษัตริย์คุณ ซึ่งได้กล่าวว่า ครูตามแบบฉบับมักจะมีได้เป็นผู้ที่บริบูรณ์ด้วยทรัพย์ด้วยยศศักดิ์ อำนาจ และอิทธิพล หากแต่บริบูรณ์ด้วยสมบัติทางคุณธรรม เช่น ความซื่อสัตย์ สุจริต ความเมตตากรุณาปราณี ความเสียสละ ซึ่งเป็นเหตุทำให้สามารถผูกพันจิตใจผู้เป็นศิษย์ให้รักใคร่ไว้วางใจ และเคารพเชื่อฟังได้ และสามารถที่จะถ่ายทอดทั้งวิชาความรู้ทั้งจิตใจและมารยาทที่ดีแก่ศิษย์ได้พร้อมมูล ทำให้ศิษย์มีความฉลาดรอบรู้ มีความนอบนอม³

ในปีเดียวกัน โสภณ วีรชัย กล่าวถึง การศึกษาของ เฟย์ (Fay) และคณะ ซึ่งพบว่าครูที่มีประสิทธิภาพ มีลักษณะเช่นเดียวกับการศึกษาของคาร์ค และ

¹พุทธทาสภิกขุ, การศึกษาคืออะไร, (พระนคร: โรงพิมพ์สมชายการพิมพ์, 2517), หน้า 110.

²คณะกรรมการวางพื้นฐานเมื่อปฏิรูปการศึกษา, การปฏิรูปการศึกษา, (พระนคร: โรงพิมพ์วัฒนาพานิช, 2518), หน้า 141.

³สายปัญญาสมาคม, พระมหากษัตริย์คุณ (พระนคร: โรงพิมพ์คุรุสภา, 2518), หน้า 98.

เอสตราบรูก (Karch and Estrabrook) และลักษณะอื่น ๆ คือ ใช้ภาษาได้ ถูกต้องนับถือผู้เรียนและผู้ร่วมงานทุกคน ชื่อสัตย์ สุจริต, ขยัน, เต็มใจรับข้อบกพร่องของตน, พอใจในตัวเอง และมีความรับผิดชอบ¹

จากการอภิปรายเรื่องการส่งเสริมคุณภาพอาจารย์โดย ดร.บุญเสริม วิสกุล นายแพทย์ ทองจันทร์ หงส์คารมภ์ และ ดร. สมพร ทิวทอง ขอความตอนหนึ่ง กล่าววา จากการสอบถามนิสิตแพทย์ว่า ครูที่ดีคืออย่างไร คำตอบอันดับหนึ่ง (เกือบ 100 %) ได้แก่ อยากให้อาจารย์มีความเป็นกันเอง กับมีความเข้าใจรับฟังความคิดเห็นของเขาและเปิดโอกาสให้ปรึกษาทั้งในและนอกเวลาเรียน คำตอบนี้เราอาจจะคิดไม่ถึง เพราะคาดวานิสิตต้องการครูที่สอนเก่งเป็นอันดับแรก

ดังนั้นในฐานะที่เราเป็นครูในมหาวิทยาลัยควรมีคุณสมบัติดังนี้:-

1. เป็นผู้เชี่ยวชาญและมีความรู้ในวิชาที่ตนเองสอน รู้จักใช้แนวกรรมการศึกษา และเทคโนโลยี
2. เป็นผู้มีความยุติธรรม เพราะครูเป็นผู้ที่มีอำนาจทางการศึกษาของนิสิต ดังนั้นการพิจารณาใหญ่โตสอบไล่-ตก ต้องเป็นไปอย่างยุติธรรม
3. เป็นตัวแทนของสังคมทางวิชาการนั้น ๆ จึงต้องเป็นตัวแทนที่ดีเพื่อให้เกิดภาพพจน์ที่ดีให้นิสิตเลื่อมใส และกระตุ้นให้นิสิตอยากเรียน
4. เป็นผู้สนับสนุนเอื้ออำนวยอำนวยความสะดวกให้นิสิตสามารถเรียนด้วยตนเอง ตามอัตราความเร็วและความสามารถของตนเอง
5. เป็นตัวอย่างที่ดีของคนทั่วไปในฐานะปวงชนบุคล

¹โสภณ วีรชัย, "บุคลิกลักษณะของครูที่มีประสิทธิภาพ," ศูนย์ศึกษา

6. เป็นบุคคลธรรมดา ไม่ทำตัวห่างเหินกับนิสิต

โดยทั่วไปครูยังขาดลักษณะทั้ง 6 ประการ จึงควรมีแรงกระตุ้นให้ตัวเองที่จะพัฒนาตัวเองให้มีคุณสมบัติครบถ้วนดังกล่าว¹

1.2 วิจัยภายในประเทศ

งานวิจัยภายในประเทศที่เกี่ยวกับคุณสมบัติของครูได้มีผู้ทำการวิจัยไว้มากมายเท่าที่รวบรวมได้ดังนี้

ในปี พ.ศ. 2509 พัทรี สาริกบุตร ได้ทำการสำรวจคุณสมบัติของอาจารย์ในอุดมคติของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบว่า อาจารย์ในอุดมคตินั้น จะต้องรู้เนื้อหาวิชาการอย่างถ่องแท้ มีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ และอธิบายข้อเท็จจริงต่าง ๆ ได้ เป็นผู้สนใจและเสาะแสวงหาความรู้ใหม่ ๆ อยู่เสมอ และเข้าใจหลักสูตรที่²

ในปี พ.ศ. 2510 ล้อม ไชยสร ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับลักษณะของครูที่ดีโดยการสอบถามนักเรียนชายระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนไตรมิตรวิทยาลัย พบว่า ครูที่ดีควรมีลักษณะ ดังนี้

¹มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, รายงานสรุปการสัมมนาเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน, 3-6 (มิถุนายน, 2519), หน้า 11.

²พัทรี สาริกบุตร, "การสำรวจคุณสมบัติของอาจารย์ในอุดมคติของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย," (วิทยานิพนธ์ คุรุศาสตรบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2509).

1. พุดจาสุภาพหัตต์เจน
2. แดงกายสุภาพเรียบรอย
3. มีความเมตตากรุณาเป็นกันเองกับนักเรียน
4. ชยัน, อคทน
5. มีระเบียบวินัย และมีความยุติธรรม¹

ในปี พ.ศ. 2511 มณฑล ปิยะมาดา ได้สำรวจลักษณะของครูในจังหวัด
พระนคร-ธนบุรี พบว่า ลักษณะที่ดีของครูมี 9 ประการ คือ:-

1. ส่งเสริมให้กำลังใจนักเรียน ยกย่องชมเชยนักเรียน
2. เมตตากรุณา
3. การสอนดี
4. ให้คำแนะนำปรึกษาแก่นักเรียน
5. มีเหตุผลเป็นประชาธิปไตย
6. มีความยุติธรรม ซื่อตรง
7. ให้ความอุปการะนักเรียน
8. บุคลิกภาพดี
9. มีความสัมพันธ์อันดีกับนักเรียน

ลักษณะทั้ง 7 ประการเรียงตามความสำคัญ คือ

อันดับ 1. การสอนดี, มีเหตุผล, เป็นประชาธิปไตย

อันดับ 2. เมตตากรุณา, ให้คำแนะนำปรึกษา, มีความสัมพันธ์อันดีกับนักเรียน

¹ ล้อม ไชยสร, "ลักษณะครูที่ดีในทัศนะของนักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษาตอน
ต้นโรงเรียนไตรมิตรวิทยาลัย," (วิทยานิพนธ์ ปริญญาครุศาสตร์บัณฑิต คณะครุศาสตร์,
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2510), หน้า 60 - 61.

อันดับ 3. ส่งเสริมให้กำลังใจ ยกย่องชมเชยนักเรียน และมีบุคคลิกภาพ¹

ในปี พ.ศ. 2513 สุพัศตรา ภักดิ์ประไพ ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับลักษณะของครูที่ดีโดยการสอบถามนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบว่า ครูที่ดีควรมีลักษณะดังนี้ พุคจาสุภาพ ชัดเจน, แต่งกายสุภาพ เรียบร้อย, เมตตากรุณา, เป็นกันเองกับนักเรียน, ชยัน, อดทน, มีระเบียบ และมีความยุติธรรม²

ในปี พ.ศ. 2514 เสาวภา สาระชนะ ได้วิจัยถึงคุณสมบัติของครูที่นักศึกษาพยาบาลต้องการ สรุปได้ว่าในทางการสอนนั้น ครูต้องรู้จักวิธีการสอน ถ่ายทอดความรู้ได้ชัดเจน เข้าใจหลักสูตรและเนื้อหาที่สอนดี³

¹ นัตตนา ปิยะมาตา, "การสำรวจคุณลักษณะของครูในจังหวัดพระนคร-ธนบุรี," (ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร, 2511), หน้า 107 - 8.

² สุพัศตรา ภักดิ์ประไพ, "ลักษณะของครูที่ดีในทัศนะของนักเรียนประถมศึกษาตอนปลายโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย," (วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตร์บัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2513), หน้า 54.

³ เสาวภา สาระชนะ, "คุณสมบัติของครูพยาบาลที่นักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยสภาภาษาชาติไทยต้องการ," (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2514).

ในปี พ.ศ. 2515 พรพิมล เพ็งศรีทอง ได้ศึกษาเปรียบเทียบลักษณะของครูกับนักวิทยาศาสตร์ ผลของการวิจัยพบว่า ครูทั่วไปควรมีลักษณะดังนี้:— เป็นผู้มีความรู้และหาความรู้ปรับปรุงวิธีการสอนอยู่เสมอ มีความมั่นคงทางอารมณ์, ควบคุมตนเองได้ดี, มีเหตุผล, ราเริงแจ่มใส, ปฏิบัติตามระเบียบ, ไม่หลบหนีสงาน, รักเด็ก และมีความสัมพันธ์อันดีกับเด็กนักเรียน¹

ในปีเดียวกัน บุญสนอง ไกรเนตร ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบบุคลิกภาพด้านความต้องการระหว่างผู้ที่ศึกษาวิชาชีพครู และวิชาชีพพยาบาล พบว่า ครูต้องมีความรู้หมั่นศึกษาหาความรู้, ปรับปรุงวิธีการสอนให้ดีขึ้น มีความรู้กว้างขวางและรักความก้าวหน้า²

ในปี พ.ศ. 2516 คณิง จันทวงศ์ ได้วิจัยเกี่ยวกับประสิทธิภาพของครูที่สำเร็จทางการศึกษาจากสถาบันฝึกหัดครู โดยการสอบถามครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น พบว่าครูใหญ่ต้องการโคครูที่มีความรู้ ความสามารถในวิชาพิเศษ เช่น วิชาเกษตรกรรม, พละนามัย, และศิลปศึกษา เพื่อช่วยในกิจกรรมของชุมชน³

¹พรพิมล เพ็งศรีทอง, "การศึกษาเปรียบเทียบบุคลิกภาพของครูกับนักวิทยาศาสตร์," (ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร, 2515).

²บุญสนอง ไกรเนตร, "การศึกษาเปรียบเทียบบุคลิกภาพด้านความต้องการระหว่างผู้ที่ศึกษาวิชาชีพครู และวิชาชีพพยาบาล," (ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร, 2515).

³คณิง จันทวงศ์, "ความคิดเห็นของครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่นเกี่ยวกับประสิทธิภาพของครูที่สำเร็จการศึกษาจากสถาบันฝึกหัดครู," (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตร์มหาบัณฑิต แผนกประถมศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2516), หน้า 86 - 88.

ในปี พ.ศ. 2517 วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับลักษณะของครูที่สังคมต้องการโดยสอบถามนักเรียน-ครู-ผู้ปกครอง จากทุกเขตในกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ครูที่ดีควรมีลักษณะ

1. มีความประพฤติดี
2. มีเสียงพูดชัดเจน
3. แต่งกายเรียบร้อย ๆ และเรียบร้อย
4. พูดไพเราะเสมอ
5. มีอารมณ์ขัน
6. มีหน้าตายิ้มแย้มแจ่มใส¹

ในปี พ.ศ. 2518 กรมฝึกหัดครูได้วิจัยลักษณะของครูที่ดีซึ่งได้ผลคล้ายกันกับของวิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา โดยการสอบถามบุคคล 6 ประเภท คือ นักเรียน-ผู้ปกครอง-ครู-ศึกษานิเทศก์-ผู้บริหารการศึกษา-พระ และผู้ปกครอง ผลการวิจัยที่นอกเหนือออกไปสรุปได้ว่า ครูที่ดีควรจะเข้าใจเด็กและเป็นกันเอง มีความเมตตากรุณา แจ่มใส ตรงต่อเวลา รับผิดชอบหน้าที่ สุขภาพดี มีความรู้ดี รักการสอนและตั้งใจสอน และมีความประพฤติเรียบร้อย²

¹วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา, ลักษณะของครูที่สังคมต้องการ (กรุงเทพฯ: 2517), หน้า 86 - 90.

²กรมฝึกหัดครู, ลักษณะของครูที่ดี (กรุงเทพฯ: 2518), หน้า 50 - 56.

ในปีเดียวกัน แพรวพรรณ คีอาษา ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้บริหารการศึกษาในจังหวัดอุตรดิตถ์เกี่ยวกับขอบเขต หน้าที่ และเกณฑ์มาตรฐานของครูประถมศึกษา สรุปลักษณะของครู คือ

1. ครูต้องมีความรู้พื้นฐานและความรู้วิชาสามัญอย่างถ่องแท้ในวิชาที่สอน และต้องพยายามปรับปรุงตนเองโดยการศึกษาคนหาเพิ่มเติมให้เป็นผู้มีความรู กว้างขวางทันต่อเหตุการณ์อยู่เสมอ
2. ต้องมีความรู้วิชาชีพ หรือความรู้วิชาครู เช่น วัสดุวิธีการสอน, ฐิติวิทยาในการสอน รู้จักเลือกและใช้อุปกรณ์การสอนให้เหมาะสม รู้จักนำเทคนิคและวิธีสอนใหม่ ๆ มาใช้
3. ต้องมีทักษะในการสอน คือ รู้จักใช้วิธีสอนได้หลายวิธี ถ่ายทอดและอธิบายข้อเท็จจริงให้ชัดเจน สอนให้นักเรียนรู้จักคนควา เปิดโอกาสให้นักเรียนใช้ความคิดอิสระอย่างมีเหตุผล รู้จักวิธีการวัดและประเมินผล ฉลาด หลักแหลมและสามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้
4. ทศนคติของครู ควรรักและศรัทธาในอาชีพครู มีความเมตตา กรุณาแก่เด็ก และมีความจริงใจ ออกทนและเสียสละ รู้จักการทำงานร่วมกับคนอื่น ๆ มีอารมณ์คงที่ มีระเบียบ เข้าใจตนเองและผู้อื่น เป็นมิตรกับคนทั่วไป แต่งกายสุภาพเรียบร้อย
5. หน้าที่และงานครู ต้องทำธุระการของชั้น งานปกครองชั้น จัดห้องเรียน อบรมความประพฤติ แนะนำนักเรียนและหน้าที่ต่อชุมชน¹

¹แพรวพรรณ คีอาษา, "ความคิดเห็นของผู้บริหารการศึกษาในจังหวัดอุตรดิตถ์กับขอบเขตหน้าที่และเกณฑ์มาตรฐานของครูประถมศึกษา;" (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต แผนกประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2518), หน้า 9.

ในปีเดียวกัน นิภา เพชรสม ได้ทำการวิจัยทำนองเดียวกันเรื่องความคิดเห็นของครูประจำการและนักศึกษาวิทยาลัยครูในจังหวัดชลบุรี เกี่ยวกับขอบเขตหน้าที่และเกณฑ์มาตรฐานของครูประถมศึกษา สรุปผลการวิจัยได้ว่า

1. ครูควรมีน้ำใจเสียสละเห็นแก่ความก้าวหน้าของเด็กจริง ๆ มีน้ำใจหนักแน่นอดทน มีเมตตากรุณาต่อเด็ก ไม่มีอคติ เป็นคนมีระเบียบแบบแผน ทำตามระเบียบประเพณีอันดีงาม เห็นคุณค่าทางใจมากกว่าทางวัตถุ
2. มีอารมณ์ดี สามารถปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อม เป็นกันเองกับเด็ก มีความเชื่อในตนเอง แต่งกายดี มีอารมณ์ขัน เอาใจใส่ดูแลเด็กให้ความอบอุ่นอยู่เสมอ สามารถเข้าใจต่อเหตุการณ์ได้
3. รู้จักให้ความร่วมมือ มีความรู้สึกอันดีต่อบุคคลอื่น ๆ รอบขอบ สุภาพ สัมกับกับผู้อื่นดี, วางตนดี, มีอารมณ์มั่นคง ฉลาดมีไหวพริบดี รู้จักกาลเทศะ เชื้อถือได้¹

ในปีเดียวกัน นิสิตปริญญาโท สาขาวิชานิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร จัดให้มีการสัมมนาวิชาการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร สรุปผลได้ทำนองเดียวกับคณะกรรมการวางแผนพื้นฐานเพื่อปฏิรูปการศึกษาในแง่ของลักษณะครูดังนี้

¹นิภา เพชรสม, "ความคิดเห็นของครูประจำการและนักศึกษาวิทยาลัยครูในจังหวัดชลบุรี เกี่ยวกับขอบเขตหน้าที่และเกณฑ์มาตรฐานของครูประถมศึกษา," (วิทยานิพนธ์ ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2518), หน้า 16 - 17.

1. ครูต้องมีความสามารถในวิชาพื้นฐาน และวิชาเฉพาะ และควรแสวงหาความรู้ใหม่ ๆ มาใช้ให้เกิดประโยชน์¹
2. รักการอ่าน รักการศึกษาค้นคว้า ปรับปรุงตนเองให้ทันสมัยเสมอ นอกจากนั้นครูต้องมีความรู้ทางด้านวิชาการ คือ
 - ก. รู้ในวิชาที่ตนเองสอนอย่างถ่องแท้โดยการอ่านและศึกษา หาความรู้ในวิชาของตน และวิชาที่เกี่ยวข้องกับวิชาที่ตนเองสอน
 - ข. ใช้ภาษาให้ถูกต้องตลอดจนรู้และเข้าใจคำศัพท์ใหม่ ๆ²

ในนี้เกี่ยวกับ วิรัช วรรณรัตน์ ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบคุณลักษณะบางประการของครูประจำการกับนักศึกษาที่ยังไม่เคยเป็นครูประจำการ ได้สรุปลักษณะของครูได้ 10 ประการ คือ

¹ นิสิตปริญญาโท สาขาวิชานิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร, รายงานการสัมมนาวิชาการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร (กรุงเทพมหานคร: แผนกบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2518), หน้า 28.

² คณะกรรมการวางพื้นฐานเพื่อปฏิรูปการศึกษา, การปฏิรูปการศึกษา (พระนคร: โรงพิมพ์พัฒนาพานิช, 2518), หน้า 142.

"This document is the property of the Thailand Information Center (TIC), Chulalongkorn University and is to be returned within two weeks to the Thailand Information Center, Ratasart Building 3, Chulalongkorn University"

1. การสอนที่ ไคแก

- ตั้งใจสอน
- มีวิธีการสอนที่น่าสนใจ
- มีความรู้ในวิชาที่สอน
- มีเทคนิคในการสอน
- เตรียมตัวในการสอน
- ถ่ายทอดความรู้โดยไม่ปิดบัง
- มีความถนัดในวิชาที่สอน
- ทบทวนสิ่งที่สอนไปแล้ว
- เขาสอนตรงเวลา
- สอนพิเศษให้ผู้เรียนอ่อน
- ใช้อุปกรณ์การสอน
- สอนโดยไม่เห็นแก่ความเหน็ดเหนื่อย
- สอนแทนผู้อื่นเมื่อจำเป็น

2. มีเหตุผลเป็นประชาธิปไตย ไคแก

- รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นและนักเรียน
- เปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น
- พิจารณาสอบสวนก่อนลงโทษ
- ชี้แจงให้เห็นสิ่งที่ถูกและผิด
- อธิบายให้นักเรียนทราบเหตุผลก่อนลงโทษหรือให้งานทำ
- ยอมรับเมื่อคนทำผิด
- ยอมรับขอเสนอของนักเรียนและผู้อื่น
- ชี้แจงวัตถุประสงค์การทำงานและการสอนทุกครั้ง

3. เมตตา กรุณา เห็นอกเห็นใจ ได้แก่

- เชื่อเพื่อเชื่อแม่ รักสงสารนักเรียน เข้าใจนักเรียน ปลอดภัยเมื่อมีความทุกข์
- แสดงความมีน้ำใจต่อนักเรียน
- อบรมกิจกรรมนักเรียน
- เสียสละ
- ตั้งใจเมื่อนักเรียนประสบผลสำเร็จ
- ช่วยเหลือเมื่อนักเรียนขัดสนและเจ็บป่วย

4. บุติธรรม ซื่อสัตย์ สุจริต ได้แก่

- ให้ความเสมอภาคแก่นักเรียน
- ตรงต่อเวลา
- ไม่เลือกที่รักมักที่ชัง
- ทำตามสัญญาที่ให้ไว้
- เทียงธรรม ในการตัดสินและการสอบ
- ไม่มีอคติต่อคนหนึ่งคนใด พูดแต่ความจริง

5. สัมพันธภาพ ได้แก่

- สนิทสนมกับนักเรียนเป็นกันเองกับนักเรียน ไม่วางอำนาจ
- เขารวมในกิจกรรมนักเรียน
- หาเวลาพูดคุยกับนักเรียน สนใจความเป็นอยู่ของนักเรียน และทำ

ตัวให้นักเรียนรู้จักเร็ว

6. รับผิดชอบในการสอน ได้แก่

- ติดตามผลงานที่ทำไป
- ปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายเป็นอย่างดี ปฏิบัติงานโดยไม่คำนึงถึงผลตอบแทน เอาใจใส่ในการสอน และงานในหน้าที่

- สอนด้วยใจรัก
- อุทิศเวลา
- รักในอาชีพ
- เชื่อมั่นในตนเอง
- กระตือรือร้นต่อการสอน และการตรวจงานทุกครั้ง เห็นความ

สำคัญของงาน

- สนใจในความประพฤติของนักเรียน
7. ขยันหมั่นเพียร มานะอดทน อยากรู้อยากเห็น ได้แก่
- มีความวิริยะอุตสาหะในการสอน
 - รักการอ่าน ค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ
 - มีความรูกวางขวาง
 - สนใจในงานวิชาการ, นิเทศการ การดำเนินงาน และพฤติ-

กรรมของนักเรียน

- ไม่ทอดทิ้งต่องาน
 - มีความอดทนต่อสิ่งที่เกิดมาจากเด็ก
8. บุคลิกภาพดี หมายถึง
- สุขภาพเรียบร้อย มีระเบียบวินัย
 - อารมณ์ดี มีอารมณ์ขัน
 - แต่งกายสะอาดเรียบร้อย
 - เป็นตัวอย่างที่ดี
 - สุขภาพอ่อนโยน
 - สุขุมรอบคอบ
 - วางตัวได้เหมาะสม
 - ยิ้มแย้มแจ่มใสเสมอ

- มีความประพฤติดี
 - พุทธิคุณอดยั้งค้ำ รู้จักใช้วาจาที่สุภาพ
9. ยกย่อง ชมเชย ส่งเสริมให้กำลังใจ หมายถึง
- สนับสนุนนักเรียนตามความสามารถ
 - ให้รางวัลแก่นักเรียน ชมเชยนักเรียน
10. แนะนำให้คำปรึกษา หมายถึง
- การแนะนำ และรับฟังความทุกข์ของนักเรียน
 - เป็นที่ปรึกษาในการทำงาน และกิจกรรม
 - แนะนำในสิ่งที่ เป็นประโยชน์

ในปีเดียวกัน พงศธร พิทักษ์กำพล ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับความคิดเห็นของครูประจำการ และนักศึกษาวิทยาลัยครู จังหวัดอุตรดิตถ์ เกี่ยวกับขอบเขตหน้าที่ และเกณฑ์มาตรฐานของครูประถมศึกษา สรุปได้ว่าครูที่ดีควรมีคุณสมบัติ

1. ทักษะในการสอน โดยการศึกษาเพิ่มเติมในวิชาที่สอนอยู่เสมอ, การใช้คำพูดเหมาะสมชัดเจน และสามารถถ่ายทอดความรู้ให้นักเรียนอย่างเข้าใจ และจัดเนื้อหาวิชาที่สอนอย่างเหมาะสม

ธีรวิทย์ วรรณรัตน์, "การศึกษาเปรียบเทียบคุณลักษณะบางประการของครูประจำการ กับนักศึกษาครูที่ยังไม่เคยเป็นครูประจำการ," (ปริญญานิพนธ์การศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2518), ภาคผนวก.

2. ทักษะของครู คือ การมีทัศนคติที่ดีต่อการสอน และอาชีพ, เมตตา กรุณา, ตรงต่อเวลา เสียสละ, ทำงานร่วมกับคนอื่น ๆ ได้ และการให้เกียรติผู้อื่น

3. หน้าที่และงาน คือ ครูควรมีการเตรียมการสอน ดูแลควบคุมความประพฤติของนักเรียน¹

ในปีเดียวกัน วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ได้วิจัยเกี่ยวกับลักษณะของ ครูที่สังคมต้องการโดยมีกลุ่มตัวอย่างจากนักเรียน, ครู และผู้ปกครอง ทุกเขตในกรุงเทพมหานคร รวม 23 แห่ง ๆ ละ 3 โรงเรียน จำนวน 756 คน โดยแบ่งลักษณะ ออกเป็น 7 ด้าน คือ ด้านความประพฤติ, ทางด้านวิชาการ, ความสามารถในการสอน การปกครองนักเรียน, มนุษย์สัมพันธ์, บุคลิกภาพ, การทำงานนอกเวลา ผลการวิจัยสรุปได้คือ

1. ความประพฤติ - ครูไม่ควรเล่นการพนัน และมีความประพฤติเป็นแบบอย่างที่ดีของนักเรียน

2. ความรู้ทางด้านวิชาการ: ครูต้องมีความรู้กว้างขวาง หากความรู้ให้ทันสมัยอยู่เสมอ การฝึกสอนและการสอน วิธีสอนมีความจำเป็นมาก

3. ด้านการสอน: ครูควรสอนให้เด็กเข้าใจใ้ชอบการอ่านบ่อย ๆ สอนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล และช่วยเหลือให้เด็กทำงาน

4. ด้านการปกครอง: ครูควรเข้มงวดไม่ปล่อยปละละเลยต่อการทำผิด คอยอบรมทางประพฤตินักเรียน

¹ พงศธร พิทักษ์กำพล, "ความคิดเห็นของครูประจำการ และนักศึกษา วิทยาลัยครูจังหวัดอุดรธานี เกี่ยวกับขอบเขต หน้าที่ และเกณฑ์มาตรฐานของครูประถมศึกษา," (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2518), หน้า 68 - 9

5. มนุษย์สัมพันธ์ ครูควรให้ความสนิทสนมกับนักเรียน แนะนำช่วยเหลือ
เมื่อมีปัญหาและช่วยเหลือชุมชน
6. บุคลิกภาพ ครูควรมีเสียงพูดที่ชัดเจน แต่งกายเรียบร้อย มีอารมณ์
ขัน หน้าที่ยิ้มแย้มแจ่มใส
7. การทำงานนอกเวลา¹

ในปี พ.ศ. 2519 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้จัดให้มีการสัมมนาเพื่อ
พัฒนาการเรียนการสอน 3 - 6 มิถุนายน 2519 ณ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
บางแสนในรายงานสรุปการสัมมนา ได้กล่าวถึงบทความเรื่อง "เขาอยากให้คุณเป็น
ครูเช่นไร" ซึ่งทำการวิจัยโดยนายแพทย์ เมืองทอง แชนมณี ซึ่งทำการวิจัยลักษณะ
ของครูที่ดีในทัศนะของนิสิตแพทย์นั้นเป็นอย่างไร" โดยใช้แบบสอบถามนิสิตแพทย์
ปี 1 - 4 จำนวน 89 คน ซึ่งสำรวจเมื่อเดือนกรกฎาคม 2516 สรุปได้ว่า ครูควรมี
ลักษณะ คือ

1. มีความเป็นกันเอง เข้าใจ รับฟังความคิดเห็น เปิดโอกาสให้ซักถาม
และให้คำแนะนำปรึกษาแก่นิสิตได้ทั้งภายในและนอกเวลา (105 ครั้ง)
2. สามารถอธิบายให้นิสิตเข้าใจอย่างแจ่มแจ้งโดยใช้คำพูดสั้น ๆ ง่าย ๆ
ชัดเจน และได้ใจความโดยเน้นตอนสำคัญในขณะที่ยืนสอน (77 ครั้ง)
3. มีความรู้ในเรื่องที่สอนอย่างแท้จริง ละเอียดยิ่งๆ ถูกต้อง (76 ครั้ง)
4. ควรมีความรู้ในวิชาอื่นซึ่งจำเป็น และเกี่ยวข้องกับเรื่องที่เรียน เพื่อ
นำมาเสริมกับวิชาที่เรียน (63 ครั้ง)

¹วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา, ลักษณะของครูที่สังคมต้องการ,
(กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สามมิตร, 2518), หน้า 73 - 85.

5. มีความเมตตา กรุณา อภัยภัยดี สุขุม อคทน ยุติธรรม และควบคุม
อารมณ์ได้ดี (64 ครั้ง)
6. สอนโดยใช้วิธีแบบใหม่ และปรับปรุงการสอนเสมอ (56 ครั้ง)
7. มีมนุษยสัมพันธ์อันดีกับเพื่อนร่วมงานและผู้อื่นทุกระดับได้พอสมควร
(48 ครั้ง)
8. สนใจการเรียนของนิสิต และติดตามการสอนเสมอ (41 ครั้ง)
9. สุขภาพเรียบร้อย (รวมถึงการแต่งกาย) (39 ครั้ง)
10. เตรียมการสอนและอุปกรณ์การสอนล่วงหน้าก่อนการสอน (36 ครั้ง)
11. ควรมีความรู้ทางด้านสังคม มนุษยสัมพันธ์ จิตวิทยา และวิชาครู
(36 ครั้ง)
12. วางตัวให้เหมาะสม เป็นที่เคารพเชื่อถือของผู้พบเห็น และเป็นตัวอย่าง
ที่ดีแก่นิสิต (26 ครั้ง)
13. ตั้งใจ กระตือรือร้นที่จะสอน และตรงต่อเวลา (25 ครั้ง)
14. พุดคัง ชัดเจน เข้าใจง่ายไม่วกวนและมีจังหวะในการพูด¹

นอกจากนี้ยังได้สอบถามอาจารย์แพทย์ถึงลักษณะครูที่ดี โดยสำรวจจาก
อาจารย์แพทย์ 25 คน สำรวจเมื่อเดือนกรกฎาคม 2516 สรุปได้ว่า (เรียงตาม
ลำดับความดี)

1. เตรียมการสอนอย่างดีก่อนสอน สอนให้ตรงตามวัตถุประสงค์ เรียง
ลำดับเนื้อเรื่องให้เหมาะสมแก่ระดับชั้น เตรียมอุปกรณ์การสอน และใช้ใหญ่ถูกต้องก่อน
สอน (27 ครั้ง)

¹มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, รายงานสรุปการสัมมนาเพื่อการเรียนการสอน
สอน ณ. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน 3-6 (มิถุนายน, 2519),
หน้า 55 - 56.

2. สามารถอธิบายเรื่องที่สอนให้นิสิตเข้าใจง่ายและดี เพื่อนำไปใช้ได้ (23 ครั้ง)
3. มีความละเอียดลึกซึ้ง เข้าใจดีทุกแง่มุมในเรื่องที่สอน (19 ครั้ง)
4. ยิ้มแย้มแจ่มใส สุขุม เยือกเย็น ไม่น่าเกรงขาม กระจ่าง อุดหนุน มีเมตตากรุณา มีเหตุผล และยุติธรรม (19 ครั้ง)
5. ติดตามผลการสอน รู้จักประเมินผลการสอนตัวเอง ยอมรับข้อบกพร่อง และปรับปรุงการสอนให้ดีขึ้น (19 ครั้ง)
6. พูดยา แต่งกายสุภาพเรียบร้อย ความประพฤติเรียบร้อย อุนนีสยดี (18 ครั้ง)
7. คนควา ติดตามความรู้ใหม่ ๆ ให้ทันสมัยเสมอ (17 ครั้ง)
8. เป็นกันเอง และเข้าใจนิสิตได้ มีความเห็นใจ เข้าใจ ให้ความช่วยเหลือแก่นิสิต ตกเตือนเมื่อทำผิด (16 ครั้ง)
9. มีความรู้ในวิชาที่สัมพันธ์กับวิชาที่สอน (16 ครั้ง)
10. ใจกว้างยอมรับฟังความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อผู้สอน (14 ครั้ง)
11. เป็นตัวอย่างที่ดีแก่นิสิต (13 ครั้ง)
12. สอนโดยกระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจอยากเรียน แสดงความคิดเห็นและต้องการคนควาเพิ่มเติม (13 ครั้ง)
13. ตั้งใจสอน ตรงต่อเวลา พยายามตอบปัญหาที่นิสิตให้ได้ (13 ครั้ง)
14. มีความรู้อื่น ๆ พอสมควร (12 ครั้ง)
15. เป็นกันเอง และเขาร่วมงานกับผู้อื่นได้ (11 ครั้ง)¹

¹เรื่องเดียวกัน, หน้า 56 - 57.

ในเรื่องเดียวกันไต่ถลาถึงว่าลักษณะของครูที่ดีนั้นเป็นสังขรรูปประการหนึ่ง ฉะนั้นความคิดเห็นของบุคคลต่าง ๆ อาจแตกต่างกันไป แต่ส่วนใหญ่จะคล้ายกัน และเป็นไปในแนวเดียวกันทั้งสิ้น ดังที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้ทรงแสดงลักษณะของครูที่ดีว่า ครูที่ดีนั้นเปรียบได้ดังกัลยาณมิตร ผู้ที่ดำรงตนอยู่ในฝ่ายข้างดี มีจิตมุ่งในสิ่งที่เป็นประโยชน์ ซึ่งประกอบด้วยความสมบัติประจำตน มีอาทิอย่างนี้คือ

1. มีคุณสมบัติเป็นที่รัก
2. มีคุณสมบัติเป็นที่เคารพ
3. มีคุณสมบัติเป็นที่นาสรรเสริญ
4. เป็นผู้สามารถวางกล่าวตักเตือน
5. เป็นผู้อดกลั้นต่อถ้อยคำคำ ๆ สูง ๆ ใด
6. เป็นผู้สามารถชี้แจงถ้อยคำที่สับสนลึกลับซึ่งใด
7. เป็นผู้ไม่แนะนำในการที่ไม่ควร
8. เป็นผู้มักน้อยสันโดษ
9. เป็นผู้เพียรพยายามในการปฏิบัติทั้งที่เป็นประโยชน์แก่ตนและประโยชน์ผู้อื่น และพยายามชักจูงแนะนำแต่ในสิ่งที่เป็นประโยชน์
10. เป็นผู้มั่งคั่งมั่นคงในทางดี
11. เป็นผู้มั่งคั่งใจมั่นคง
12. เป็นผู้รู้แจ้งชัดไม่วิปริตผิดเพี้ยน คือ รู้สิ่งที่เป็นประโยชน์และโทษตาม

ความจริง¹

¹เรื่องเดียวกัน, หน้า 57 - 58.

บทบัญญัติโดยคณาจารย์แพทย์ และพยาบาลที่เข้าอบรมทางแพทยศาสตร์
ศึกษา ณ ตึกกายวิภาคศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย วันศุกร์ที่
3 สิงหาคม 2516 ดังนี้

"นี่คือปณิธานที่หาญ มุ่งหมายคองยุคธรรมอันสดใส"

1. คิดถึงนักเรียนและพยายามเข้าใจความต้องการของนักเรียน
2. ให้นักเรียนมีโอกาสรวมในกิจกรรมการเรียนการสอนมากขึ้น เพื่อเป็น
การกระตุ้นให้นักเรียนมีความอยากเรียน
3. ปรับปรุงตัวเอง วิธีการสอน และความสัมพันธ์กับผู้ร่วมงาน รวมทั้ง
สร้างตนเองให้มีความรู้ทางด้านการศึกษาเพิ่มเติม
4. ชักจูงให้ผู้ร่วมงานปรับปรุงงานของแผนก
5. ปรับปรุงหลักสูตรของคณะ
6. นำความรู้ที่ได้รับทางแพทยศาสตร์ศึกษาไปใช้แก่ผู้สมัคร
7. สนับสนุนและเผยแพร่ผลงานของหน่วยแพทยศาสตร์ศึกษา
8. กระตุ้นให้คนสนใจ รวมทั้งแนะนำให้ผู้อื่นเรียนแพทยศาสตร์ศึกษา
9. กระตุ้น สนับสนุนให้ร่วมมือกันทำงานกลุ่ม
10. ใช้จิตว่างให้เกิดประโยชน์ในทางสร้างสรรค์
11. Better Student Learning, Better Health Care Power,
Better World¹

¹เรื่องเดียวกัน, หน้า 59.

ในปี พ.ศ. 2520 สุวรรณ เนตยากร ได้วิจัยเกี่ยวกับความคิดเห็นของนักเรียนและผู้ปกครองเกี่ยวกับขอบเขตหน้าที่และลักษณะที่พึงปรารถนาของครูในระดับมัธยมศึกษา สรุปได้ว่า "ลักษณะที่พึงปรารถนา นักเรียนและผู้ปกครองมีความเห็นสอดคล้องกันว่า ครูควรมีหน้าตายิ้มแย้มแจ่มใส, แต่งกายสุภาพ, พุดจาสุภาพ, รู้จักควบคุมอารมณ์ เลี่ยงดั่งฟังซัก และมีข้อเสนอแนะสำหรับครู คือ ครูควรเป็นผู้มีความยุติธรรม, ตั้งใจสอนและเป็นผู้อยอมรับความคิดเห็นของนักเรียน¹

ในปีเดียวกัน ดร. เฉลียว บุรีภักดิ์ และคณะได้ทำการวิจัยเรื่อง ลักษณะของครูที่ดีในความอำนวยการของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู ร่วมกับวิทยาลัยครู 12 แห่ง โดยศึกษาลักษณะที่สำคัญ 8 ลักษณะคือ

1. คุณธรรมและความประพฤติ
2. การเป็นพลเมืองดีในสังคม
3. การอบรมแนะแนว และการปกครอง
4. การสอน
5. มนุษย์สัมพันธ์
6. บุคลิกลักษณะ
7. สุขภาพทางกายและจิต
8. วิชาการ

¹สุวรรณ เนตยากร, "ความคิดเห็นของนักเรียนและผู้ปกครองเกี่ยวกับขอบเขตหน้าที่และลักษณะที่พึงปรารถนาของครูในระดับมัธยมศึกษา," (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2520), หน้าค้ด 60 (จ).

ผลการวิจัยสรุปได้ว่า

1. ความสำคัญของครูอยู่ที่บทบาทการสอนและประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี
2. ครูที่คนไม่ชอบมากที่สุดคือ ครูที่ขาดความรับผิดชอบ เจ้าอารมณ์, ขาดความยุติธรรม, เห็นแก่ตัวประจบสอพลอ
3. ครูที่คนชอบมากที่สุด คือ ครูที่ตั้งใจสอน, เข้าใจและเป็นกันเอง ยุติธรรม ตรงต่อเวลา, เสียสละและเมตตา
4. ความบกพร่องของครู
 - ครูชาย ความประพฤติทางอบายมุข, การแต่งกาย และกริยามารยาทไม่ดี
 - ครูหญิง บกพร่องทางการแต่งกายและเจ้าอารมณ์ ขี้บ่น
5. ความหน้าที่ของครู คือ ทำการสอน, อบรมเด็ก, การสอดส่องความประพฤติ และการแนะนำช่วยเหลือสถานที
6. ลักษณะของครูตามความคิดเห็น โดยอิสระของกลุ่มตัวอย่าง ลักษณะที่ดีคือ ประพฤติดี, รับผิดชอบการสอนดี และยุติธรรม, มีมนุษยสัมพันธ์
7. ลักษณะครูที่ดี จากคำถามปลายเปิด ลักษณะที่จำเป็นคือ ความเที่ยงธรรม, ซื่อสัตย์ สุจริต, ตรงต่อเวลารับผิดชอบงาน ความประพฤติ ยึดมั่นในสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ หากความรู้อยู่เสมอ มีความสามารถทางภาษาสื่อสาร
8. จากข้อ 7 มาจัดกลุ่มได้ คือ
 - ลักษณะของครูที่ดีคือ
 1. มีความรู้ดี
 2. สอนดี
 3. สุขภาพดี
 4. ประพฤติดี
 5. มีน้ำใจประชาธิปไตย

9. จากคำถามปลายเปิดทั้งหมดนี้เรียงความสำคัญของลักษณะครู

1. คุณธรรมและความประพฤติ
2. การเป็นพลเมืองดี
3. ทางอบรม แนะนำ และการปกครอง
4. การสอน
5. มนุษยสัมพันธ์
6. บุคลิกลักษณะ
7. สุขภาพทางกายและจิต
8. ทางด้านวิชาการ¹

1.3) วรรณคดีจากต่างประเทศ

คุณสมบัติของครูโดยทั่วไปในทัศนคติของชาวต่างประเทศก็มีผู้กล่าวถึงหลายท่านอาทิเช่น

ในปี พ.ศ. 2477 (ค.ศ. 1934) ฮาร์ท (Hart) ได้กล่าวถึงลักษณะของครูว่า ครูควรมีความเป็นมิตรเห็นอกเห็นใจ, ไม่มีอคติ, ไม่แบ่งพรรคแบ่งพวก และไม่มีผู้ไกลชิด²

¹ เฉลียว บุรีภักดิ์ และคณะ, ลักษณะของครูที่ดี 187 (หน่วยศึกษานิเทศกรรมการฝึกหัดครู, 2520), หน้า 367.

² Frank W. Hart, Teacher and Teaching (New York : The Macmillan Company, 1934), p. 131.

ในปี พ.ศ. 2494 (ค.ศ. 1951) ฮิกเนท (Hignet) กล่าววาทครูที่ดี
 ต้องประกอบด้วยคุณสมบัตินี้

1. วิชาที่สอนดี
2. ชอบวิชาที่สอน
3. ชอบเด็ก
4. รู้จักเด็ก
5. ใจกว้าง
6. ความรูกว้างขวาง
7. มีอารมณ์ขัน
8. จำแนก
9. มีความหวัง
10. เมตตาธรรม¹

ในปี พ.ศ. 2508 (ค.ศ. 1965) ดันฮิลล์ (Dunhill) กล่าววาทครู
 ต้องเป็นผู้ที่มีบุคลิกภาพดี คือ มีลักษณะเป็นตัวของตัวเองมารยาทอ่อนโยน, มีเสียงนาฟัง,
 เมตตากรุณา, มีอารมณ์ขันมีความรูกว้างขวาง, กระตือรือร้น และครูที่ประสบความสำเร็จ
 สำเร็จในการรักษาระเบียบวินัยในชั้นต้องมีลักษณะพื้นฐาน 4 ประการ คือ

1. มีคุณธรรม, ซื่อสัตย์ต่ออาชีพ ทดมความสามารถเพื่องานอย่างแท้จริง
2. มีความเชื่อถือใ้ใคร่คนคงไม่เปลี่ยนแปลงงาย ๆ, พุกจริงทำจริง เสมอตน

เสมอปลาย

¹Gilbert Hignet, The Art of Teaching (London : Methuem & Co. Ltd., 1951), pp. 8 - 58.

3. มีความสามารถในการตัดสินใจ, รู้จักตัวเอง, วิธีการทำงาน และ การวางแผน

4. มีประสิทธิภาพในการสอน คือ รอบรู้, คล่องตัว, มีทักษะในการสอน การตรวจงาน และจัดชั้นเรียน¹

นอกจากนี้แล้ว ดันฮิลล์ (Dunhill) ยังกล่าวต่อไปอีกว่า ความสามารถ ของอาชีพครูควรมีพื้นฐาน 4 ประการ คือ

1. มีความรู้และทักษะในเนื้อหาวิชาที่สอนและสิ่งที่น่าสนใจอยากรู้
2. มีความสามารถที่จะเข้าใจเด็ก
3. มีความสามารถในการเปลี่ยนแปลงความรู้ที่มีอยู่ให้เหมาะสมกับวัย, ความถนัดและความสนใจของนักเรียน
4. มีความสามารถในการใช้ทักษะการสอนที่จำเป็น เช่น การคัดลายมือ, การวาดภาพ และการตั้งคำถาม²

ในปี พ.ศ. 2510 (ค.ศ. 1967) บิดเคิล (Biddle) กล่าวถึง ลักษณะ 3 ประการคือ

1. ด้านการปฏิบัติงานของครู เช่น การเตรียมการสอน
2. ด้านบุคลิกภาพ เช่น การควบคุมอารมณ์

¹James Dunhill, "Discipline in the Classroom," The Character and Professional and Competence of Teacher (E.L. BS: published, 1965), pp. 14 - 17.

²Ibid., pp. 14 - 17.

3. พฤติกรรมในการสอน เช่น การอธิบาย, การถาม, การยกย่อง ชมเชยนักเรียน¹

ในปี พ.ศ. 2517 (ค.ศ. 1974) สตีเวน (Stevens) กล่าวถึง ลักษณะของครูว่าครูควรมีลักษณะที่มีความวิตกกังวลน้อย, มีการพิจารณาไตร่ตรอง, มีความมั่นใจ มีลักษณะผู้นำ มีการยืดหยุ่น ใจกว้างและนำสิ่งใหม่ ๆ มาใช้เสมอ²

ในปี พ.ศ. 2513 (ค.ศ. 1970) โอลเลส (Ohles) ได้กล่าวถึง ลักษณะของครูตามความชอบของบุคคลต่าง ๆ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงตัว ครูว่า

1. ผู้บริหารชอบครูที่ไม่บนแรงแงานจะหนัก
2. พ่อแม่ผู้ปกครองชอบครูที่ทำงานเก่งและเอาใจใส่ดูแลเด็กเสมอ
3. นักเรียนชอบครูที่เป็นมิตร และให้ความช่วยเหลือ
4. คณะกรรมการบริหารชอบครูที่มีความรู้ดีและมั่นคง³

¹Buece J. Biddle, "Methods and Concept in Classroom Researhes," Review of Education Researhes 37 (June, 1967), p. 346,

²Barbara C. Stevens, "A Study of Inservice Teacher Characteristics," Dissertation Abstracts, 1 : 35 (July, 1974), pp. 313 - A.

³John F. Ohles, Introduction to Teaching, (New York: Ramdom House, Inc., 1970), pp. 38 - 9.

1.4 งานวิจัยต่างประเทศ

งานวิจัยเกี่ยวกับคุณสมบัติของครูที่ดีในต่างประเทศก็มีผู้ได้ศึกษาค้นคว้ามามากมาย เช่น

ในปี พ.ศ. 2487 (ค.ศ. 1944) มอริส อี ทรอยเยอร์ (Maurice E. Troyer) กล่าวถึงลักษณะของครูที่ดีไว้ดังนี้

1. มีความสัมพันธ์อันดีระหว่างบ้าน, นักเรียน และชุมชน
2. เข้าใจในความแตกต่างระหว่างบุคคล
3. อ่านหนังสือทุกชนิด, วารสาร และหนังสือพิมพ์
4. ติดตามข่าวที่จำเป็นสำหรับครู¹

ในปี พ.ศ. 2490 (ค.ศ. 1947) วิทตี (Witty) ไควเวอเรทซ์ ลักษณะของครูที่ดีจากจดหมายนักเรียนชั้นประถมและมัธยม 12000 ฉบับ มีความเห็นวาลักษณะ 12 ประการต่อไปนี้สำคัญที่สุด คือ

1. มีทัศนคติที่ดีต่อประชาธิปไตย
2. เมตตาากรุณาและสนใจเด็ก
3. อคทน
4. ความสนใจกว้างขวาง
5. ลักษณะท่าทางดี
6. ยุติธรรมไม่แบ่งพวก
7. มีอารมณ์ขัน

¹Maurice E. Troyer, Evaluation in Teacher Education, (Washington D.C.: American Council on Education, 1944), p. 146.

8. ประพฤติดี
9. สนใจปัญหาของเด็ก
10. ยึดหยุ่น
11. รู้จักการยอมรับและยกย่อง
12. มีวิธีการแปลก ๆ ใหม่ ๆ มาสอน¹

ในปี พ.ศ. 2493 (ค.ศ. 1950) ลีดส์ (Leeds) ได้ศึกษาคุณสมบัติของครูจากครู 300 คน ในรัฐคาโรไลนา พบว่าครูที่เข้ากับเด็กได้ดีต้องเป็นผู้มีความมั่นคงทางอารมณ์ มีความร่วมมือ เป็นกันเองกับเด็ก ครูที่นักเรียนไม่ชอบคือ ครูที่ชอบวิพากษ์วิจารณ์คำหิติดี้นักเรียน มีแต่ความเศร้าหมอง, ไม่กล้าชอาย ชอบหลบซ่อนอยู่ตามลำพัง²

ในปี พ.ศ. 2499 (ค.ศ. 1956) คาร์ค และ เอสตราบรูก (Karch and Estrabrook) วิเคราะห์ลักษณะของครู พบว่าครูที่ดีจะมีความสัมพันธ์กับนักเรียนที่ดี มีศีลธรรมหนักแน่น มีเหตุผล รู้จักควบคุมอารมณ์ และมีน้ำใจน้ำกีฬา³

¹Paul Witty, "An Analysis of a Personality Traits of the Effectice Teacher," Journal of Educational Research, XL (1947), p. 671.

²C.H. Leeds, "A Scale for Measuring Teacher Pupil Attitudes and Teacher Pupil Report," Psychology Monograme 6 (1950), p. 64.

³Robert R. Karch and Estrabrook, 250 Teaching Techniques (Milwauker: Bruce Company, 1956).

ในปี พ.ศ. 2501 (ค.ศ. 1958) ริชชี (Richey) ได้กล่าวถึงการ
ศึกษาของซาร์เตอร์ และ วาร์ฟ (Sarter and Warlf) ซึ่งได้ศึกษาถึงลักษณะ
ของครูว่า ควรมีคุณสมบัติดังนี้

1. ปรับตัวได้ดี
2. ลักษณะท่าทาง กิ่งคู่ใจ
3. มีความสนใจกว้างขวาง
4. ชอบถาม, แมนยำ, แนนอน รุแนแทตลอก
5. เมตตากวกรุณา ไม่เห็นแก่ตัว
6. รุจกรวมมือ
7. คงเสนคงวา
8. กระจือรือรอน
9. พุดคคลอง
10. กลา มั่นคง และเป็นตัวของตัวเอง
11. คักสินใจคี่ เห็นการณโกล
12. สุขภาพคี่
13. ซือสตัย
14. ขยนอกทน
15. ลักษณะเป็นผู้นำ มีความคิตรีเริ่ม เชื่อมั่นในตนเอง
16. มีเสนห์ ราเวิง มองโลกในแง่คี่, มีอารมณชัน, เขาสังคมได้คี่, เสียงคี่
17. สะอาคเป็นระเบียบ
18. เป็ดเผย
19. มีความชำนาญ
20. รักความกาวหนา

21. ไม่นัดวันประกันพรุ่ง
22. รสนิยมดี
23. ฉลาด
24. คุมตัวเองได้
25. ประหยัด¹

นอกจากนี้ ริชชี (Richey) ยังกล่าวถึงการศึกษาของ ฮาร์ท (Hart) ซึ่งได้สอบถามจากนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 3725 คน ว่าครูที่มีคุณสมบัติ เช่นไรที่ชอบมากที่สุด ปรากฏผลดังนี้

1. ครูที่ช่วยงานดี, อธิบายนักเรียนในทำงานชัดเจน เอาใจใส่ตรวจตรา
รู้จักยกตัวอย่าง
2. มีอารมณ์ขัน
3. เป็นกัลยาณมิตร
4. สนใจและเข้าใจเด็ก
5. ให้ทำงานในสิ่งที่น่าสนใจ
6. เข้มงวดในชั้นบ้าง ส่งเสริมความคองการที่จะทำงาน ทำให้งานในชั้น
เป็นเรื่องสนุก
7. ติดตามผลการทำงาน
8. ไม่แบ่งพรรคแบ่งพวก ไม่มีผู้ใกล้ชิด
9. อารมณ์ไม่ฉุนเฉียว

¹Robert W. Richey, Planning for Teaching (New York : McGraw-Hill Book Company, 1958), p. 52 - 54.

10. ทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ในวิชาจริง ๆ
11. บุคลิกภาพดี
12. อดทน และมีความเมตตาากรุณา
13. ให้ความยุติธรรม
14. วินัยดี
15. ให้เด็กทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ
 - เข้าใจในความรู้สึกของนักเรียน ทำให้เกิดความรู้สึกตามสบาย
ในชั้นเรียน
 - จริงจังและทำให้เข้าใจได้
 - ยอมรับความคิดเห็นของเด็ก และสนับสนุนให้มีการอภิปรายในชั้น
 - ไม่ทำตนเป็นคนรู้ทุกอย่าง
 - ให้เด็กทำงานอย่างสมเหตุผล
 - ไม่เข้มงวดอย่างบาบิ
 - ช่วยเด็กแก้ปัญหา
 - แต่งตัวดี เรียบร้อย มีรสนิยมดี
 - ไม่แก่เกินไป
 - ทำงานอย่างมีแผน
 - กระตือรือร้นสนใจในการสอน
 - ให้เวลาทำงานอย่างเพียงพอ
 - เข้าใจความแตกต่างของเด็ก
 - ตรงไปตรงมา
 - หน้าตาดี คึงดูดีใจ
 - สอนมากกว่าในวิชา
 - สนใจในกิจกรรมของนักเรียน

- สนใจในวิชา
- ทันสมัย
- สุภาพอ่อนโยน
- เสียงคี่
- ฉลาด
- ทันทันทันวันไม่ฉลัดวันประกันพรุ่ง
- ซื่อสัตย์จริงใจ
- มีความรู้กว้างขวาง
- มิน่าใจนักกีฬา
- ตักสินใจได้คี่
- มีวัฒนธรรม¹

ในปีเดียวกัน แฮริสัน และโกวิน (Harrison & Gowin) ให้ความคิดวาทกรรมมีการวางแผนการสอนอย่างคี่ นอกจากนั้นครูควรเป็นผู้นำทางประชาธิปไตยของชั้นเรียน และส่งเสริมความคิดริเริ่มของนักเรียน²

¹Ibid., p. 54 - 58.

²Raymond H. Harrison and Lawrence E. Gowin, The Elementary in Action (San Francisco: Naelswerth Publishing Co. Inc., 1958), p. 44 - 48.

ในปี พ.ศ. 2508 (ค.ศ. 1965) กีบสัน และ ฮันท์ (Gibson & Hunt) ได้เสนอความคิดเห็นครูที่จะปฏิบัติงานได้ดีต้องมีคุณสมบัติให้ไปตามสัดส่วน 3 ประการ ใหญ่คือ

- ก. ประเภทความรู้ ได้แก่ ทางวัฒนธรรม, การพัฒนาการของเด็ก, การพัฒนาการเรียนรู, ูเกี่ยวกับกรปฏิบัติงาน
- ข. ประเภททักษะ ได้แก่ ทักษะทางภาษา การเขียน-พูด ทำให้เด็กเข้าใจ ใ้กาย มีมนุษยสัมพันธ์ มีทักษะทางการค้นคว้าวิจัยและหาความรู้เพิ่มเติม แก้ปัญหา อย่างถูกหลักวิชาและร้กงานครู
- ค. ประเภทความสนใจ ได้แก่ สนใจนักเรียน สนใจวิชาที่ตนเองสอน สนใจชุมชน ที่ตั้งโรงเรียน รวมมือรวมงาน และสนใจในการพัฒนาการอาชีพครู¹

ในปี พ.ศ. 2511 (ค.ศ. 1968) เฮลด์ และ มัวร์ (Heald & Moore) ได้ทำการศึกษาวิจัยถึงคุณสมบัติของบุคคลที่จะมีอาชีพครูว่าต้องมีลักษณะทางกายและใจ ต่างจากอาชีพอื่น ๆ คือ

1. จะต้องมีวิจารณ์ญาณ
2. จะต้องมีมนุษยสัมพันธ์อันดี
3. จะต้องมีเมตตาและป้องกันคนอื่น
4. จะต้องมีควมละเอียดปราณีต
5. จะต้องมองโลกในแง่ดี

¹R. Oliver Gibson and Harold C. Hunt, The school Personal Administration (Boston: Houghton Mifflin Company, 1965), p. 242.

6. มีอารมณ์คงที่
7. หลีกเลียงการวิจารณ์ผู้อื่น
8. เต็มใจที่จะทำงานมากกว่าคนอื่น¹

ในปี พ.ศ. 2512 (ค.ศ. 1969) เฮนจัม (Henjum) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความคิดเห็นของนักศึกษาวิชาครูในมหาวิทยาลัยมินเนโซตา จำนวน 78 คน โดยใช้แบบสอบถามชื่อ "Gettel's Sixteen Personal Factor Questionnaire" โดยคิดว่าครูที่ดีควรมีความรู้และความกระตือรือร้น, กล้าแสดงออก, มีสัมพันธภาพอันดีกับบุคคลอื่น ๆ มีความพร้อมทางอารมณ์ และสามารถควบคุมตนเองได้²

ในปี พ.ศ. 2513 (ค.ศ. 1970) ได้มีการประชุมกลุ่มของนักศึกษาในสหรัฐอเมริกา ได้สรุปถึงหลักเบื้องต้นซึ่งครูทุกคนต้องมีและถือเป็นคุณสมบัติสากลได้คือนอกจากครูต้องมี ความรู้ และวิธีสอนในวิชานั้น ๆ แล้ว ยังต้องมีสุขภาพและอนามัยที่ดีด้วย มีทักษะในการแก้ไขสถานการณ์ต่าง ๆ มีทักษะในการคิด (Process of Thinking) มีทักษะในการประเมินผลตัวเอง (Self-evaluation) มีความ

¹James E. Heald and Samuel A. Moore, The Teacher and Administrative Relationships in School System (New York: The Macmillan Co. Inc., 1968), p. 142.

²Arnold Henjum, "A Study of Significance of Student Teacher's Personality Characteristics," Journal of Teacher Education 2 (Semmer, 1969), pp. 143 - 147.

สามารถในการใช้เทคนิคการสอน และข้อสุดท้ายต้องปรับปรุงอาชีพ กิจกรรมของคนอัน
มีผลต่อโรงเรียนและเด็กอยู่เสมอ¹

ในปีเดียวกัน ไรอัน และคณะ (Ryans and Friends) ได้ศึกษาวิจัย
ลักษณะของครู 5 ด้าน 9 ลักษณะ คือ

1. ด้านพฤติกรรมในชั้นเรียน ประกอบด้วย 3 ลักษณะ
 1. ลักษณะที่จะให้ความอบอุ่น, มีความเข้าใจ, มีความเป็นมิตร
ซึ่งตรงข้ามกับการแยกตัวออกห่าง, เห็นตนเป็นใหญ่ และเขม็งวักวักขึ้น.
 2. ลักษณะที่มีความรับผิดชอบ ทำงานอย่างมีระบบและสนใจ ตรง-
ข้ามกับการหลีกเลี่ยงงาน ไม่มีแผนงาน เฉื่อยชาเสมอ
 3. ลักษณะที่มีการกระตุ้น ย่วย ความคิดก้าวหน้า ซึ่งตรงข้ามกับ
ความจำเจ
2. ด้านทัศนคติ ประกอบด้วย 3 ลักษณะคือ
 1. ลักษณะความสนใจในความคิดเห็นของนักเรียน ซึ่งตรงข้ามกับ
ความไม่สนใจ
 2. ลักษณะความสนใจเกี่ยวกับพฤติกรรมประชาธิปไตยในชั้นเรียน
ซึ่งตรงข้ามกับความไม่สนใจ
 3. ลักษณะสนใจในความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้อื่น ซึ่งตรงข้าม
กับความไม่สนใจ

¹ Association for Supervision and Curriculum Development,
Education the Young People of the World, Report of the World
Conference of Education (March, 1970), p. 105.

3. ด้านทัศนคติต่อการศึกษามี 1 ลักษณะคือ

1. ลักษณะที่ถือการเรียนเป็นศูนย์กลาง (Learning Centered Traditional) ซึ่งตรงข้ามกับ ถือนักเรียนเป็นศูนย์กลาง (Child Centered Permissive)

4. ด้านความสามารถทางภาษา มี 1 ลักษณะคือ

1. ลักษณะที่เข้าใจภาษาพูดได้ดี ตรงข้ามกับ ไม่รู้ภาษา

5. ด้านความมั่นคงทางอารมณ์ ประกอบด้วย 1 ลักษณะ

1. ลักษณะที่มีอารมณ์มั่นคง, ปรับตัวได้ดี ซึ่งตรงข้ามกับการปรับตัว

ไม่ได้

จากการศึกษาโดยไขประชากรเป็นครูประถมและมัธยมจากกลุ่มตัวอย่าง 6,197 คน จากผลการศึกษาได้พบลักษณะสำคัญ 9 ลักษณะคือ

1. ให้ความอบอุ่น และความเป็นมิตร
2. มีความรับผิดชอบ
3. มีความกระตือรือร้นและมีความคิดสร้างสรรค์
4. สนใจในความคิดเห็นของนักเรียน
5. สนใจในพฤติกรรมประชาธิปไตยในชั้น
6. สนใจในความคิดเห็นของผู้บริหารและครูร่วมงาน
7. สอนโดยยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลาง
8. สื่อความหมายโดยการใช้ภาษาที่ถูกต้อง
9. อารมณ์มั่นคงและปรับตัวได้ดี¹

¹David G. Ryans and Others, Characterices of Teachers (Washington D.C.: American Council on Education, 1970), p. 416.

ในปี พ.ศ. 2515 (ค.ศ. 1972) โอเดน (Oden) ได้ศึกษาค้นคว้าบุคลิกลักษณะของครูที่ได้รับการประเมินว่า เป็นผู้ที่มีประสิทธิภาพในการทำงานทางการสอนจากนักเรียน, ครู, ครูใหญ่ ในโรงเรียนมัธยมประจำจังหวัด โดยให้นักเรียนและครูเลือกครูที่ตนเห็นว่า มีประสิทธิภาพในการสอนมากที่สุด 5 คน จากครูทั้งโรงเรียน และครูใหญ่เลือกครูที่มีประสิทธิภาพตามความคิดของตน จำนวน 5 คน เช่นกัน

ผลการศึกษาพบว่า ครูที่มีประสิทธิภาพนั้นต้องเป็นคนขยัน สุขุม เยือกเย็น มีความสามารถในการตอบสนองดี ทะเยอทะยาน เคร่งขรึม ทำงานว่องไว และรักษาเอกลักษณ์ของความเป็นครูไว้¹

2. คุณสมบัติครูพลศึกษา

2.1 วิจัยภายในประเทศ

การวิจัยเกี่ยวกับคุณสมบัติของครูพลศึกษาโดยตรงนั้น ยังไม่มีใครได้ศึกษามาก่อน แต่ที่ใดคนความมากมีการวิจัยในปี พ.ศ. 2517 ของจินตนา กสิกร ซึ่งทำการวิจัยเรื่อง "การเปรียบเทียบความต้องการครูพลศึกษาระหว่างโรงเรียนรัฐบาล และโรงเรียนราษฎร์ ระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร"

¹Cheoter Wayore Oden, "Personality Profiles of Successful Inner City Teachers and the Appropriateness of Responses of Pre-Service Teachers of Similar and Differing Profiles of Simulated Inner City Classroom Situations," Dissertation Abstracts 33 (July, 1972), p. 194 A.

พบว่า ครูใหญ่โรงเรียนรัฐบาลต้องการครูพลศึกษาที่แตกต่างจากครูใหญ่โรงเรียนราษฎร์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งพฤติกรรมของครูพลศึกษา ที่เคร่งครัดในระเบียบ, พุดจาเฉียบขาด กับนักเรียนเป็นพฤติกรรมที่ครูใหญ่โรงเรียนรัฐบาลต้องการมากกว่าในโรงเรียนราษฎร์ และพบว่า ครูพลศึกษาควรมีลักษณะ มีความเชื่อมั่นในตนเองสูง และใช้แบบทดสอบใดก็ได้¹

2.2 วรรณคดีต่างประเทศ

ผู้มีความรู้และประสบการณ์ได้กล่าวถึงคุณสมบัติของครูพลศึกษาที่ดีไว้หลายท่านที่รวบรวมได้ ดังนี้

ในปี พ.ศ. 2491 (ค.ศ. 1948) วิลเลียมส์ (Williams) กล่าวว่า ครูพลศึกษาควรมีพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์, ควรได้รับการฝึกอบรมอยู่เสมอ, ควรทำหน้าที่ทางงานเดี่ยวยคือ ทางงานพลศึกษา และต้องรู้อบรมขยายของกิจกรรมพลศึกษา เข้าใจวัตถุประสงค์ของการศึกษา ส่งเสริมกิจกรรมทางพลศึกษา เพื่อจะทำให้ชีวิตเป็นชีวิตที่สมบูรณ์ นอกจากนั้นครูควรมีการเตรียมการสอนอย่างถี่ สนใจทางวิชาการ และมีประสบการณ์²

¹จินตนา กสิกร, "การเปรียบเทียบความต้องการการครูพลศึกษา ระหว่างโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนราษฎร์ระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร," (วิทยานิพนธ์ ปริญญาครุศาสตร์มหาบัณฑิต แผนกวิชาพลศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2517), หน้า 78.

²Lesse Feiring Williams and Clifford L. Brownell, The Administration of Health and Physical Education 3d ed. (Philadelphia: WB. Saunders Company, 1948), pp. 200 - 231.

ในปี พ.ศ. 2506 (ค.ศ. 1963) มิลเลอร์ และ มัสเซ (Miller and Massey) กล่าวถึงคุณสมบัติของครูพลศึกษาที่ประสบความสำเร็จ จะต้องมีความสัมพันธ์โดยทั่วไปคือ มีบุคลิกภาพที่ปรับตัวได้ดี, มีพื้นฐานทางการศึกษาที่กว้าง, มีประสบการณ์เพียงพอ, มีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพ, มีมาตรฐาน ศีลธรรมสูง และมีสุขภาพทางกายและจิตดี

นอกจากนี้แล้วครูพลศึกษาควรเป็นตัวอย่างที่ดีต่อนักเรียน มีความชื่นชมต่อความแตกต่างระหว่างบุคคล¹

ในปีเดียวกัน เพพ และ มีนส์ (Pape and Means) ได้กล่าวถึงคุณสมบัติของครูพลศึกษาประเภทต่าง ๆ คือ

1. ครูประเภท Dish it out คือครูที่รู้สึกว่าความรับผิดชอบส่วนใหญ่ของเขา คือ การสอนกิจกรรมแก่นักเรียน ครูพวกนี้สนใจนักเรียนน้อย แผนการสอนก็ไม่คอยกระตุ้นนักเรียน

2. ครูประเภทขี้กลัว (Fearful) จะรู้สึกว่า สิ่งที่สำคัญที่สุดคือระเบียบวินัยในการสอนในชั้นเรียนใหญ่ เขาจะรู้สึกว่า เขาไม่ต้องการรับผิดชอบการสอนพื้นฐานให้นักเรียน

3. ครูที่สับสน (Confuse) ครูพวกนี้ขาดความเข้าใจบทบาทของพลศึกษา คิดว่าทฤษฎีนั้นนำมาปฏิบัติไม่ได้

4. ครูแบบกลไก (Mechanics) ครูพวกนี้คิดว่า กิจกรรมในตารางสอนประจำวันเป็นสิ่งสำคัญ ทัศนคติในชั้นเรียนของเขา คืองานที่จะต้องทำให้เสร็จ ครูพวกนี้จะทำการสอนตามหนังสือเป็นส่วนใหญ่

¹ Arthur G. Miller and M. Dorothy Massey, A Dynamic Concept of Physical Education for Secondary School (London: Printice-Hall, 1963), pp. 11 - 12.

5. ครูประเภท Let'em howfun ครูพวกนี้ไม่เชื่อในคุณค่าของการ
 พลศึกษาในชั้นเรียน โคซกกีฟ้าต่าง ๆ หรือครูเตนร่า จะรู้สึกวากิจกรรมอื่น ๆ สำคัญ
 นอยไปจากสิ่งที่เขาชำนาญอยู่แล้ว

เพพ และ มินต์ (Pape and Means) กล่าวว่าครูที่มีประสิทธิภาพคือ
 ครูที่ทำงานโดยมีความยืดหยุ่น (Uersable) ครูจะเข้าใจธรรมชาติของผู้เรียน
 อย่างกว้างขวาง เข้าใจการใช้พลศึกษาในการเรียนการสอน ใช้ทักษะที่เหมาะสม
 ในการเรียนการสอน รู้ว่าจะทำการสอนกิจกรรมนั้นได้อย่างไร และตระหนักถึงความ
 ชับซ้อนของขบวนการเรียนการสอน นอกจากนี้เขายังกล่าวว่า ครูพลศึกษาก็เหมือนกับ
 ครูวิชาอื่น ๆ เมื่อไม่พิจารณาถึงด้านความรู้เฉพาะ ครูพลศึกษาต้องทำงานร่วมกับ
 ครูอื่น ๆ เพื่อให้การเรียนการสอนบรรลุถึงจุดมุ่งหมาย และต้องทำงานเป็นที่ร่วมกับ
 ครูอื่น ๆ ควบ นอกจากนั้นแล้วครูพลศึกษาต้องมีคุณสมบัติพิเศษคือ

1. มีสุขภาพดีมากและมีทักษะทางการเคลื่อนไหวดีมาก
2. เชื่อว่าพลศึกษาไม่ใช่การเล่นกีฬาอย่างเดียว
3. ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ
4. ต้องเป็นที่ชื่นชมของบุคคลโดยทั่วไป

เพพ และ มินต์ (Pape and Means) ได้กล่าวถึงพฤติกรรมที่จะทำให้
 เป็นผู้เชี่ยวชาญว่า

1. ส่งเสริมให้ผู้อื่นพูดถึงความสนใจของเขา
2. จำชื่อเพื่อนใหม่และความสนใจของเขาได้
3. เคารพต่อความคิดของผู้อื่น
4. ไม่เอาตัวเองเป็นศูนย์กลาง รู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเรา
5. กระทบคนอื่นให้ทำและพูด
6. มองเห็นความคิดของแต่ละคน
7. แสดงความคิดเห็นโดยปราศจากการโต้แย้ง

8. เป็นสมาชิกที่ดีของกลุ่ม
9. ให้ความแนะนำแก่คนอื่น ๆ ได้
10. มีอิทธิพลทำให้คนมาทำงานหรือร่วมกิจกรรมด้วยกัน
11. การปรากฏตัวเป็นที่ประทับใจแก่คนทั่วไป
12. มีคุณสมบัติที่จะควบคุมพฤติกรรมของคน¹

ในปี พ.ศ. 2507 (ค.ศ. 1964) บุค วอลเตอร์ และ แวนเดอร์ ซวาก (Book Walter - Vander Zwaog) กล่าวถึงคุณสมบัติของผู้ที่จะมีอาชีพครูสอนพลศึกษาว่าจะต้องประกอบด้วย แรงจูงใจในการสอน, มีพื้นฐานทางด้านวิทยาศาสตร์ ได้รับการศึกษาอบรมและมีอบรมทางด้านพลศึกษาโดยเฉพาะ, มีความรู้ทักษะความชำนาญเฉพาะอย่าง, มีความรู้ทางการศึกษา, มีการตัดสินใจด้วยตนเอง มีความสามารถในการใช้ภาษาและมีศีลธรรมอันดี²

¹Laurence A. Pape and Larns E. Means, A Professional Career in Physical Education (New Jersey: Printice-Hall Inc., 1963), pp. 17 - 216.

²Karl W. Book Walter and H.J. Vander Zwaog, Foundation and Principles of Physical Education (Philadelphia: W.B. Saunders Company, 1964), p. 11.

ในปี พ.ศ. 2510 (ค.ศ. 1967) โคเวล และ เชอเวค (Cowell and Schwehn) กล่าวว่า ครูที่จะทำการสอนพลศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพได้อาศัยองค์ประกอบของคุณสมบัติในตัวครูคือ บุคลิกภาพของครู, ความรู้และทักษะ ความสนใจในงาน และทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางในการเรียนรู้ในโรงเรียน¹

ในปีเดียวกัน นิกสัน (Nixon) และคณะ กล่าวว่าคนที่จะเป็นครู จำเป็นต้องมีคุณสมบัติที่จะสอน ต้องเลือกมาโดยใช้แบบทดสอบอย่างใด มีคุณสมบัติอยู่ในมาตรฐานสูง คือต้องมีคุณสมบัติดังนี้ มีความรู้ในวิชาการศึกษาทั่วไป และวิชาเฉพาะอย่างใด, สามารถเป็นตัวอย่างที่ดีแก่นักเรียนและสามารถแสดงให้นักเรียนเห็น ใฝ่หาพลศึกษาเป็นสิ่งจำเป็นที่คิดในสังคม นอกจากนี้ นิกสัน (Nixon) ยังกล่าวว่า สิ่งจำเป็นในตัวครูพลศึกษา (Prospective Teacher) คือต้องมีทักษะทางพลศึกษาที่อยู่ในระดับสูง, กระฉับกระเฉง มีสุขภาพทางกายดี สองอย่างนี้ก็ได้จากแรงขับทางร่างกายและความกระตือรือร้น สิ่งสำคัญอีกอย่างก็คือ อารมณ์มั่นคงและสมดุล คุณสมบัติอื่น ๆ คือ การเป็นผู้นำ, การศึกษาคนควาเอกสาร²

¹Charles C. Cowell and Hilda M. Schwehn, Modern Principles and Methods in Secondary School Physical Education 2d ed. (Allyn and Bacon Inc., 1967), p. 59.

²John E. Nixon, Lance Flanagan and Florence S. Frederickson, An Introduction to Physical Education (London: Philadelphia W.B. Saunders Company, 1967), pp. 4 - 8.

7. มีคุณสมบัติทางสมองและมีสามัญสำนึกเหนือระดับเฉลี่ย
8. มีสุขภาพสูงกว่าระดับเฉลี่ย
9. มีเสียงดี และสติปัญญาดี
10. ใช้ภาษาได้เป็นอย่างดีมีประสิทธิภาพ
11. มีอารมณ์ขัน
12. มีความกระตือรือร้นในการทำงาน¹

ในปี พ.ศ. 2512 (ค.ศ. 1969) พี.เจ.ซิลเวสเตอร์ (P.J. Silvester) พบว่าผู้สอนพลศึกษา ถ้าได้รับการศึกษาทางด้านพลศึกษาโดยตรงจะทำให้มีทัศนคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษามากขึ้น และครูที่มีวุฒิสูงกว่าจะมีความเข้าใจในหลักการ และวิธีสอนพลศึกษาได้ดีกว่าด้วย²

ในปี พ.ศ. 2513 (ค.ศ. 1970) บุกเคอร์ (Bucher) และเพื่อนกล่าวว่าคุณสมบัติของครูพลศึกษานั้นมีองค์ประกอบ 4 ด้านดังนี้

๑. คุณสมบัติทางด้านร่างกาย, มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อทุกคน, เป็นตัวอย่างที่ดีต่อนักเรียน, สะอาด, รสนิยมสูง, สุขภาพดี, สุขปฏิบัติที่สามารถให้ความคิดต่าง ๆ แก่เด็กนักเรียน, มีความสามารถทางทักษะกีฬาดี ทั้งการปฏิบัติและหลักความ

¹Charles A. Bucher, Foundations of Physical Education 5th ed. (Saint Louis: The C.V. Mosby Company, 1968), pp. 592-597.

²P.J. Silvester, "Attitude to Physical Education in Primary School," Physical Education Vol 6, No.183 (July, 1969), pp. 32-36.

ปลดอภัย แต่ก็ไม่ใช่ว่าต้องเป็นนักกีฬาออกเยี่ยมแต่หมายถึงเขาต้องมีพื้นฐานทางการกีฬาต่าง ๆ พอ (Basic Coordination) ที่สูงกว่าระดับเฉลี่ย

2. มีคุณสมบัติทางสังคมดี และสามารถปรับตัวให้เข้ากับบุคคลต่าง ๆ ได้ดี
3. มีคุณสมบัติทางอารมณ์ดี คือมีความมั่นคงทางอารมณ์ สามารถควบคุมอารมณ์ของตนเองได้

4. มีความเฉลียวฉลาดและถือว่าการสอนพลศึกษาเป็นวิชาชีพ¹

ในปี พ.ศ. 2515 (ค.ศ. 1972) บูคเคอร์ (Bucher) ได้กล่าวถึงจรรยาบรรณของครูซึ่งองค์การศึกษาแห่งชาติ (1968) ได้รับเป็นจรรยาบรรณของครูและคณะกรรมการดำเนินการองค์การสหศึกษา - พลศึกษา และสันตนาการได้สนับสนุนจรรยาบรรณนี้ คือ

1. ครูต้องมีการให้ความร่วมมือ ช่วยเหลือ และมีสัมพันธ์ภาพที่ดีต่อนักเรียน
2. ครูจะต้อง พัฒนาโปรแกรมการศึกษาและให้บริการแก่ประชาชน
3. ยกมาตรฐานครูโดยการส่งเสริมบริการแก่ประชาชน และพัฒนาคุณค่าและความเคารพในวิชาชีพ

4. ครูพลศึกษาที่เชื่อถือได้ของชุมชนขอเขตทางการปฏิบัติในวิชาชีพ สามารถอธิบายถึงอุดมการณ์ของวิชาชีพโดยสามารถให้บริการแก่บุคคลโดยทั่วไป

นอกจากนี้แล้วบูคเคอร์ยังได้กล่าวว่า คนส่วนมากเข้าใจว่าครูพลศึกษานั้นเอาคนที่มิถุนีหลังเป็นนักกีฬาอย่างใดอย่างหนึ่งก็เพียงพอ ซึ่งเป็นความเข้าใจผิด

¹Bucher Koenig and Barnhard, Methods and Materials for Secondary School Physical Education 3d ed. (Saint Louis: The C.V. Mosby Company, 1970), pp. 156 - 158.

ทั้งนี้เพราะคนที่จะเป็นครูพลศึกษาได้นั้น ต้องมีคุณสมบัติอื่น ๆ อีกมาก เช่น เฉลียวฉลาด เป็นนักศึกษาที่เก่ง, รูเทคนิคการสอน, มีบุคลิกภาพดี มีศีลธรรมสูง, ซื่อสัตย์ ไม่พิการทางร่างกาย, การทำงานของร่างกายที่มีการเคลื่อนไหวที่ถูกต้อง, ทักษะทางกลไกดี, คุณสมบัติทางสังคมดี ยินดีช่วยเหลือผู้อื่น, ใช้ภาษาได้ถูกต้อง รวมถึงกิจกรรมกับคนอื่น ๆ ได้ นอกจากนี้แล้วครูพลศึกษายังต้องมีสิ่งต่อไปนี้

1. ต้องจบจากโรงเรียนมัธยมศึกษาที่รัฐบาลรับรองวิทยฐานะ และจบจากวิทยาลัย หรือมหาวิทยาลัยที่ทำการสอนพลศึกษาโดยตรง หรือเป็นวิชาเอก
2. ฉลาดและมีพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ดี และทางการศึกษาและวิชาที่เกี่ยวข้อง เช่น ชีววิทยา, สังคมศาสตร์, จิตวิทยา
3. สามารถใช้ภาษาได้ถึงเกณฑ์มาตรฐาน
4. ได้ทำการตรวจสุขภาพอยู่เสมอ แม้ว่าจะมีสุขภาพดีอยู่แล้ว เช่น นิ้วหนึ่ง, ฟัน, ตา, หู, หนวอก, หัวใจ, เท้า และโครงร่าง มีประวัติสุขภาพดี สุขภาพจิตและอารมณ์มั่นคง ไม่พิการทางกายและจิต
5. มีบุคลิกภาพสมกับการเป็นครู เป็นมิตร มีชีวิตชีวา ให้ความร่วมมือ
6. สนใจในการสอนพลศึกษาอย่างแท้จริง
7. มีคุณสมบัติทางกลไกถึงเกณฑ์มาตรฐาน
8. ชอบที่จะทำงานร่วมกับคนอื่น ๆ
9. มีอารมณ์ขัน คนที่ขาดการยิ้มและการเล่าเรื่องตลกในชีวิตจะขาดคุณสมบัติที่จำเป็นในการสอน สุขภาพจิตที่ดีของครูและนักเรียนขึ้นอยู่กับอารมณ์ขัน อารมณ์ขันจะช่วยให้ครูเข้ากับนักเรียนได้ดี¹

¹Charles A. Bucher, Foundations of Physical Education 6th ed. (Saint Louis: The C.V. Mosby Company, 1972), p. 559 and pp. 562 - 568.

ในปี พ.ศ. 2516 (ค.ศ. 1973) เกรสัน คอทรี่ (Greyson Daughthrey) กล่าววว่า ครูพลศึกษาที่ดีควรมีคุณสมบัติดังนี้

1. มีความมั่นคงทางอารมณ์ เพื่อเป็นการส่งเสริมบุคลิกภาพที่ดี และครูที่อารมณ์เสียไ้คงายจะทำให้มีปัญหาทางวินัยและปัญหาในชั้นเรียน
2. มีบุคลิกภาพที่น่าพอใจ ครูที่ประสบความสำเร็จจะเป็นมิตรและชอบแสดงออก และมีความสัมพันธ์กับนักเรียนดี
3. มีความรู้ ครูพลศึกษาต้องคุ้นเคยกับทักษะและเทคนิคทุกอย่างที่จำเป็นต่อการสอนพลศึกษา คุณสมบัติในการแสดงออกให้นักเรียนเห็นถึงลักษณะที่ถูกต้องจะเป็นวิถีทางที่จะได้รับความชื่นชมและเคารพจากนักเรียน
4. การอุทิศเวลาและตัวเอง นักเรียนจะขาดความเคารพครูที่ไม่สนใจในรายละเอียดเกี่ยวกับการจัดชั้นเรียนและการสอน
5. ความกระตือรือร้น
6. ความสนใจในความแตกต่างระหว่างบุคคล ครูควรได้เตรียมการสอนกิจกรรมต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับความสามารถของเด็กแต่ละคน
7. ความสนใจในวิชาชีพ ครูที่พยายามปรับปรุงสถานะภาพของตนโดยการวิจัยศึกษา เขารวมในสมาคมวิชาชีพ ถือว่าเป็นครูที่ดี
8. มีจุดหมายและวัตถุประสงค์ในการสอน
9. เป็นตัวอย่างที่ดีแก่นักเรียน เกี่ยวกับวิถีทางของชีวิตต่าง ๆ ตลอดจนลักษณะที่ปรากฏต่าง ๆ เช่น การแต่งกาย การพูด การใช้เวลาว่าง การออกกำลังกาย การวางตัวที่เหมาะสม
10. รู้จักเลือกกิจกรรมการสอนที่เหมาะสม
11. มีสุขภาพที่ดี ครูพลศึกษาต้องเป็นคนที่มีสุขภาพที่ดีเลิศทุกเวลา เพราะงานทางด้านนี้ต้องใช้กำลังกายและกำลังใจอย่างมาก หากครูมีสุขภาพไม่ถึงมาตรฐาน จะไม่สามารถจูงใจเด็กในการสอนในชั้นเรียนได้

12. มีความคิดสร้างสรรค์

13. เด็ก ครูที่ประสบความสำเร็จจะมีน้ำหนักเสียงในการพูดดี สุภาพ และ
สิ่งที่ยอมรับกันนักเรียนในชั้นมากที่สุดคือ เสียงตะโกนของครู

นอกจากนี้ คอทรี (Daughtrey) กล่าวว่าครูพลศึกษาควรมีลักษณะ
ที่พิเศษออกไปอีกคือ

1. รูปร่างและปฏิบัติตามปรัชญาทางการพลศึกษา
2. สามารถตอบคำถามทางพลศึกษาและสามารถสาธิตการสอนกิจกรรม
พลศึกษาได้
3. มีลักษณะภายนอกเป็นที่น่าประทับใจแก่ผู้พบเห็น
4. มีความคุ้นเคยกับระบบโรงเรียน¹

2.2.3 งานวิจัยในต่างประเทศ

งานวิจัยในต่างประเทศที่ศึกษาเกี่ยวกับคุณสมบัติของครูพลศึกษาที่ได้
ได้มีผู้ทำการวิจัยไว้หลายท่านเท่าที่รวบรวมได้ มีดังนี้

ในปี พ.ศ. 2506 (ค.ศ. 1963) เพพ และ มีนค์ (Pape and Means)
ได้รวบรวมความคิดเห็นของนักพลศึกษา ซึ่งสรุปได้ว่า ครูพลศึกษาก็เหมือนกับครูอื่น ๆ
เป็นประชากรของชาติอันค้นับแรก, เป็นครู, เป็นผู้นำ และผู้เชี่ยวชาญทางการพลศึกษา
และนอกจากจะมีความรู้ในวิชาต่าง ๆ ที่จะสอนแล้ว ครูพลศึกษาต้องมีคุณสมบัติที่จะสอน

¹Greyson Doughtrey, Effective Teaching in Physical Education for Secondary School (Philadelphia: W.B. Saunders Company, 1973), pp. 66 - 76.

พลศึกษาโดยอาศัยพื้นฐานเกี่ยวกับกิจกรรมนั้น ๆ ซึ่งในเรื่องนี้ ซินเคอ และ สกอต (Synder and Scott) แนะนำว่าการผลิตครูที่มีประสิทธิภาพนั้นเราจะต้องเตรียมให้นักศึกษาคูครูทุกคนสาธิตกิจกรรมต่าง ๆ ไต่ก่อนจะจบหลักสูตรตามเวลาที่กำหนด (จากหนังสือ Professional Preparation in Health, Physical Education and Recreation, New York. McGraw-Hall Book Company, 1954 p.421)¹

ในปี พ.ศ. 2510 (ค.ศ. 1967) นิกสัน และคณะ (Nixon and other) ได้รวบรวมคุณสมบัติของครูพลศึกษาที่ดีจากงานวิจัยของบุคคลต่าง ๆ สรุปได้ว่าครูพลศึกษาที่ดีนั้นควรมีคุณสมบัติดังนี้

1. ปรับตัวได้ดี
2. เฉลียวฉลาดอยากรู้อยากเห็น และสนใจสิ่งต่าง ๆ
3. เป็นที่ฟังของคนอื่น ๆ
4. ซื่อสัตย์
5. รอบรู้
6. ยอมรับความคิดเห็นของคนอื่น
7. ตัดสินใจดี
8. ให้ความร่วมมือ

¹Laurence A. Pape and Lorns E. Means, A Professional Career in Physical Education (New Jersey: Prentice-Hall Inc., 1963), p. 10.

9. คอสู
10. เป็นที่ชื่นชอบแก่บุคคลที่พบเห็น¹

ในปี พ.ศ. 2515 (ค.ศ. 1972) บุกเชอร์ (Bucher) ได้กล่าวถึง การสำรวจคุณสมบัติของครูพลศึกษาที่เด็กรุ่นอายุ 14 - 18 ปี เชื่อว่ามีความจำเป็น สำหรับผู้นำใน New York ปี 1960 (Boy's clubs of America) คือ

1. ความคิดดี 29 %
2. ทำงานร่วมกับกลุ่มได้ดี 24 %
3. ความรู้และทักษะ 22 %
4. ความสุภาพเรียบร้อย, ความประพฤติดี 22 %
5. มีชื่อเสียง เป็นที่รู้จักของคนทั่วไป 21 %
6. รูปร่างหน้าตาดี รวบรวมเรื่องสิ่งรอบ ๆ ตัว 16 %
7. แข็งแรง และเป็นนักสู้ที่ดี 10 %
8. อื่น ๆ 15 %
9. ไม่มีอะไร 1 %²

¹John E. Nixon, Lauce Flanagan and Florence S. Fredericleson, An Introduction to Physical Education (London: Philadelphia W.B. Sauders Company, 1967), p. 5.

²Charles A. Bucher, Foundations of Physical Education 6th ed. (Saint Louis: Mos by Company, 1972), p. 560.

นอกจากนี้ บุกเชอร์ (Bucher) ได้วิจัยลักษณะของครูที่ดี และคุณสมบัติ ที่เป็นประโยชน์ต่อวิชาชีพ สรุปลักษณะได้ 6 อย่างโดยการคิดของกลุ่มครูในอนาคต ของอเมริกา (สำรวจโดยการใช่แบบ check list) สำรวจทัศนคติที่มีต่อการ สอนพลศึกษา

1. ครูอาจประสบความสำเร็จตามเกณฑ์การสอนได้ ถ้ารวมกิจกรรมเป็น กลุ่ม, เป็นสมาชิกของชุมชนต่าง ๆ, รู้จักชนิดของคน และมีความเห็นอกเห็นใจ, มี เพื่อนอยู่ในวงกว้าง และแสวงหาเพื่อนอยู่เสมอ

2. เป็นนักวิชาการโดยชอบศึกษาหาความรู้จากวิชาต่าง ๆ เรียนได้หนึ่งใน สามของห้อง ศึกษาหาความรู้ก่อนที่จะสอน

3. มีอารมณ์ขัน (หัวเราะเยาะตัวเองได้, ไม่จริงจังมากเกินไป ใช้วิธี ทางนุ่มนวลในสถานการณ์ตึงเครียด มีความสนุกสนานในชีวิต หายเศร้าอย่างรวดเร็ว

4. มีสุขภาพทางกายและจิตดี

5. ชอบช่วยเหลือผู้อื่น (ชอบบริการคนอื่น, สนุกสนานในการทำงานร่วมกับเด็ก, อาสาสมัครช่วยเหลือโรงเรียน, โรงพยาบาล หรือสถานเลี้ยงเด็กกำพร้า บริการสังคม)

6. เป็นผู้นำกลุ่มเสมอ ๆ (ครูที่ดีต้องมีคุณสมบัติเป็นผู้นำที่ดี, จัดกิจกรรม ร่วมกับเพื่อน ๆ, ถูกเลือกโดยที่ทำงานหรือห้องเรียนในการเป็นผู้นำ และสามารถสาธิต คุณสมบัติการเป็นผู้นำให้นักเรียนเห็นได้ชัด)¹

งานวิจัยของ คาร์เซน และ จอน (Cassel & Johns) แห่งโรงเรียน Fontana Unified ในเมือง California ได้ทำการวิเคราะห์รายงาน

¹Ibid., pp. 559 - 560.

ประสิทธิภาพของครูมากกว่า 1000 คน จากรายงานเหล่านี้เขาได้รวบรวมคุณสมบัติของครูที่มีประสิทธิภาพและไม่มีประสิทธิภาพออกมา แบบสำรวจของเขาได้จากการผสมผสานลักษณะสำคัญของครูที่มีประสิทธิภาพและไม่มีประสิทธิภาพ มีทั้งข้อความที่เป็นบวกและลบ จากการวิเคราะห์สรุปลักษณะเด่น ๆ ของครูออกได้ดังนี้

1. คุณสมบัติส่วนตัว ประกอบด้วย

- ความเป็นมิตร
- ใจกว้าง
- บุคลิกภาพดี
- กระตือรือร้นในการสอน
- เป็นมิตรกับนักเรียนและครู
- สุขภาพร่างกายและจิตใจดี
- วุฒิกว้างขวางเหมาะสม
- มีอารมณ์ขัน
- ลักษณะภายนอกเป็นบวก
- เป็นคนน่าเชื่อถือ
- ชยันต์แข็ง
- มีความคิดสร้างสรรค์
- เชื่อถือได้

2. มีศีลธรรมจรรยา

2. การเตรียมการสำหรับวิชาชีพ ประกอบด้วย

- ผ่านการศึกษาความรู้ทั่วไป
- เรียนมาในวิชาเฉพาะอย่างก็
- หาความรู้ใหม่ ๆ ทางการศึกษาและในสาขาเฉพาะ
- มีความรู้พิเศษและเข้าใจธรรมชาติของเด็กตามวุฒิภาวะของเขา

3. การปรับปรุงการสอน

- ทำความเข้าใจลักษณะของเด็กวัยต่าง ๆ
- ช่วยให้นักเรียนได้คำนึงถึงที่มาครุฐาน
- แสดงความเห็นอกเห็นใจนักเรียนทุกคน
- ช่วยนักเรียนประเมินผลการเจริญเติบโต
- หาความต้องการทางสมอง, สังคม, อารมณ์ และร่างกายของเด็ก
- ทำให้กิจกรรมการเรียนรู้มีความหมายต่อเด็กให้เหมาะสมกับการเจริญเติบโตและพัฒนาการของเด็ก
- รวบรวมสิ่งที่ดีสำหรับเด็กเอาไว้ใช้เป็นเกณฑ์ในการตัดสินว่าจะสอนอะไรต่อไป
- เตรียมประสบการณ์ที่แตกต่างกันสำหรับนักเรียน

4. สถานะภาพทางวิชาชีพ ประกอบด้วย

- ภาระหรือรสนในวิชาชีพของตัวเอง
- ภาระหรือรสนในฐานะสมาชิกของโรงเรียน
- สนใจในงานวิจัยใหม่ ๆ
- เขารวมกิจกรรมชุมชน
- ประสานงานกับบุคลากรอื่น
- ทำให้งานวิชาชีพมีความหมายต่อชุมชน
- หาทางปรับปรุงตนเอง และวิชาชีพ

5. คุณสมบัติในการเป็นผู้นำ

- เพื่อนร่วมงานและนักเรียนให้ความเคารพเชื่อถือ
- เป็นที่ไว้วางใจในการทำงาน
- สอนได้ดี
- ให้ความรู้ทั้งหมดแก่นักเรียน

- ทำให้นักเรียนเกิดความสุขสนานในการเรียน
 - สร้างบรรยากาศของความเข้าใจและเชื่อถือซึ่งกันและกันในชั้นเรียน
 - วางแผนการเรียนการสอนและจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ
 - ตักตุนใจอย่างมีเหตุผล
 - ใช้วิถีทางประชาธิปไตย
 - สนใจโปรแกรมการศึกษาทุกด้าน
5. คุณสมบัติทางมนุษยสัมพันธ์
- มีจรรยาบรรณของความเป็นคน
 - เข้าใจเด็ก, ผู้บริหาร, เพื่อนร่วมงานได้ดี
 - ทนสมัย
 - เข้าใจการศึกษาโดยอยู่บนพื้นฐานของวิชาชีพไม่ใช่ส่วนตัว
 - มีความคิดวิพากษ์วิจารณ์
 - ทำงานเพื่อเด็กนักเรียน¹

งานวิจัยอันต่อไปทำโดยการสัมภาษณ์บุคคลต่าง ๆ ว่าเขาคิดว่าครูพลศึกษาควรมีคุณสมบัติและลักษณะอย่างไร จากการสัมภาษณ์สรุปได้ว่า

1. ครูต้องรู้เนื้อหาวิชาที่ตัวเองสอนอย่างถ่องแท้
2. ครูต้องมีความสนใจสอนนักเรียนแต่ละคน
3. ครูเคารพในตัวนักเรียนและเป็นที่เคารพของนักเรียน
4. ครูควรกระตุ้นให้นักเรียนคิด
5. ครูต้องสนใจและทำให้เนื้อหาวิชาของตัวเองสามารถนำไปใช้ในชีวิตรจริงได้

¹Ibid., pp. 561 - 562.

6. ครูมีความริเริ่มและความคิดสร้างสรรค์
7. ครูต้องเป็นคนพูดเก่ง, แต่งกายเรียบร้อย, สุภาพ
8. ครูต้องมีอารมณ์ขัน
9. ครูต้องยุติธรรมและซื่อสัตย์เรื่องเกี่ยวกับนักเรียน
10. ครูต้องสามารถเข้าใจคนอื่น ๆ ได้ดี¹

งานวิจัยอื่น ๆ เปรียบเทียบพฤติกรรม การสอนที่มีประสิทธิภาพและไร้ประสิทธิภาพ ข้อมูลต่าง ๆ เก็บได้จากการสำรวจครูชำนาญ ๒๕๖๓ ในสถาบันวิชาชีพครูใหญ่, ครู และนักเรียนที่เรียนการสอน สรุปพฤติกรรมที่มีประสิทธิภาพและไร้ประสิทธิภาพได้ดังนี้

พฤติกรรมที่มีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย

1. ดีเด่นกระตือรือร้น
2. สนใจในเด็ก
3. มีชีวิตชีวา
4. ควบคุมตนเองได้
5. มีอารมณ์ขัน
6. ยอมรับความผิดพลาดของตน
7. ยุติธรรม
8. อคทน
9. เห็นอกเห็นใจนักเรียน
10. เป็นมิตร

¹Ibid., p. 562.

11. ช่วยเหลือนักเรียนในปัญหาส่วนตัว
12. ชื่นชมกับการทำงานให้ดี
13. ส่งเสริมให้เด็กทำงานที่ดีที่สุด
14. ทำงานโดยมีแผน และจัดการดำเนินงานดี
15. กระตุ้นนักเรียนโดยใช้อุปกรณ์ช่วย
16. ใส่อุปกรณ์ที่ชัดเจน
17. มีระเบียบไม่มากนัก
18. ให้ความช่วยเหลือนักเรียนอย่างเต็มที่
19. ยืดหยุ่นการสอนในชั้นเรียนได้
20. พยายามต่อสู้กับอุปสรรคที่เกิดขึ้น

พฤติกรรมที่ไร้ประสิทธิภาพ ประกอบด้วย

1. มีลักษณะเบื่อหน่าย
2. ไม่สนใจในเด็ก
3. ไม่มีความสุข
4. อารมณ์เสีย
5. เกรงเครียดมาก
6. ไม่ยอมรับผิด
7. ไม่มีความยุติธรรม
8. ไม่อดทน
9. ใส่อุปกรณ์
10. เลือกรักมักที่ซึ่ง
11. ไม่สนใจปัญหาของเด็ก
12. ขี้บ่น
13. ไม่ให้กำลังใจนักเรียน

14. ไม่มีการวางแผนงาน หรือมีน้อยเกินไป
15. ไม่สนใจต่ออุปกรณ์การสอน
16. ไขคำพูดไม่ชัดเจน
17. ชอบหัวเราะเยาะคนอื่น ๆ
18. ไม่ชอบให้ความช่วยเหลือคนอื่น ๆ
19. ไม่มีการยืดหยุ่นในการทำงาน
20. ไม่สนใจต่อความคืบหน้าของนักเรียน¹

ในปี พ.ศ. 2516 (ค.ศ. 1973) คอทรี (Greyson Daughthrey) ได้กล่าวถึงงานวิจัยในหนังสือ "Trdry's Health" ปรากฏว่า 9 % ของครูปัจจุบันเป็นผู้ที่ปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมไม่ได้ ครูพวกนี้จะก่อให้เกิดปัญหาขึ้นในชั้นเรียน ครูที่ปรับตัวได้ดี จะมีความสุขในอาชีพ มีความกระตือรือร้น ทำให้เกิดบรรยากาศที่ดี เป็นกันเอง ซึ่งมีความจำเป็นต่อการเรียนการสอนอย่างมาก²

นอกจากนี้ คอทรี (Daughthrey) ยังได้กล่าวถึงงานวิจัยของ มาร์เจอร์ (John Barriger) ซึ่งเขียนในหนังสือ "Director of Physical Education" โดยได้ส่งแบบสอบถามไปยังอาจารย์ใหญ่ และผู้บริหาร 70 เมือง เพื่อให้เขาตอบว่า ครูพลศึกษาที่เขาปรารถนาควรมีคุณสมบัติเช่นไร

¹Ibid., p. 562.

²Greyson Daughthrey, Effective Teaching in Physical Education for Secondary School (Philadelphia: Saunders Company, 1973), p. 68.

คำตอบตามแบบสอบถามสรุปได้ว่า ครูพลศึกษาที่ปรารถนาต้องมีลักษณะดังนี้

1. มีบุคลิกภาพที่ดี, ลักษณะที่ดี และอารมณ์มั่นคง
2. มีวุฒิทางพลศึกษาก่อนที่จะทำการสอนพลศึกษา
3. มีภูมิหลังทางด้านวัฒนธรรมกว้างขวาง
4. เขาใจและชื่นชมสิ่งแวดล้อมเกี่ยวกับการสอน
5. สนใจในการสอนเด็กมากกว่าการสอนเนื้อหา
6. มีรากฐานในการวางแผนเกี่ยวกับการเรียนรู้คือ ความรู้เกี่ยวกับความเจริญเติบโตของเด็กและพัฒนาการของเด็ก
7. มีประสิทธิภาพในการสร้างความสัมพันธ์กับเด็ก, เพื่อนครู และผู้ปกครอง
8. เขาใจภาวะหน้าที่ของงานพลศึกษาที่หลักสูตรได้กำหนด และสนใจโปรแกรมทั้งหมดของโรงเรียน
9. สนใจในวิชาชีพของตนเอง และพยายามปรับปรุงวิชาชีพ
10. สามารถบอกความหมายทางการพลศึกษาแก่คนอื่น ๆ
11. สาธิตกิจกรรมที่น่าพอใจแก่เด็ก
12. มีคุณสมบัติในการสาธิตทักษะเบื้องต้น และการเคลื่อนไหวต่าง ๆ ของกิจกรรมพลศึกษา
13. มีความเป็นอิสระ, ยุติธรรม และเคารพต่อนักเรียนทุกคน โดยเฉพาะเด็กที่พิการ และเด็กที่มีความสามารถต่ำกว่าปกติ¹

¹Ibid., p. 79.

3. คุณสมบัติที่แตกต่างกันของครูโดยทั่วไปกับครูพลศึกษาจากวรรณคดีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาคนควาในวรรณคดีต่าง ๆ และงานวิจัยต่าง ๆ ที่ทำมาแล้วทั้งในประเทศและต่างประเทศ พอที่จะสรุปคุณสมบัติของครูโดยทั่วไป คุณสมบัติของครูพลศึกษา และความแตกต่างระหว่างครูโดยทั่วไปกับครูพลศึกษาได้คือ:-

ก. คุณสมบัตินี้ครูโดยทั่วไป ต้องประกอบด้วยคุณสมบัติใหญ่สรุปได้ 9 ลักษณะดังนี้

1. คุณสมบัตินี้ทางด้านการสอน ประกอบด้วย
 - บุรุษวิชาการศึกษาทั่วไป และวิชาเฉพาะ
 - เขาใจหลักสูตรและเนื้อหาวิชาที่สอน
 - ปรับปรุงการสอน และติดตามผลการสอน
 - อธิบายสิ่งที่ยาก ให้เขาใจได้ง่าย ๆ
 - มีความรับผิดชอบตอภาระหน้าที่และงานที่ได้รับ
 - มีความจำคิ
 - ส่งเสริมให้นักเรียนสนใจการเรียน
 - เป็นยูแนะแนว
 - ออกทนตอภาระหนักในการพัฒนาการเป็นมนุษย์
 - ตั้งใจสอน
 - มีวิธีการสอนใหม่ ๆ และเหมาะสมกับวุฒิภาวะของเด็ก
 - แนะนำ-ตักเตือนโดยไมกลัวคนเกลียด
 - สอนจากงายไปหายาก
 - คุมชั้นเรียนคิ
 - เขาใจความแตกต่างของเด็ก
 - สอนมากกว่าในวิชา

- สอนโดยไมอานนุญมี
- อุทิศเวลาและตัวเองเพื่องานครู
- มีความรักเด็ก
- คิดว่าผลตอบแทนไม่จำเป็นต้องเป็นเงินเสมอไป
- เชื่อมั่นในคุณค่าของงาน
- ใฝ่จิตวิทยาในการสอน
- รู้จักการจัดชั้นเรียน, ทรวางงาน และการวัดผล
- สนใจปัญหาของเด็ก
- รู้จักการใช้อุปกรณ์การสอน และการเก็บรักษา
- รู้จักกลวิธีการถ่ายทอดความรู้
- จัดชั้นเรียนเหมาะสมกับบรรยากาศ
- เตรียมการสอนก่อนเสมอ
- รู้ในเนื้อหาที่สอนดี
- สอนแทนเมื่อจำเป็น
- รู้จักยกตัวอย่าง
- รู้จักและปฏิบัติตามประเพณีครู
- เสียงพutsch์เงิน
- มาทำงานเป็นประจำ
- ติดตามผลการทำงาน
- ใฝ่จิตวิทยาและวิชาอื่น ๆ มาช่วยในการสอน
- ทบทวนสิ่งที่สอนไปแล้วก่อนทำการสอนใหม่
- สอนพิเศษแก่ผู้เรียนอ่อน

2. คุณสมบัติทางด้านวิชาการประกอบด้วย

- วิชาสามัญอย่างแท้จริง
- มีความรู้เรื่องวิชาอื่น ๆ นอกจากวิชาที่สอน
- ความรู้ทั้งวิชาเฉพาะและการศึกษาทั่วไป
- รักในอาชีพและศรัทธาในอาชีพ
- ปรับปรุงตนเองเสมอ และศึกษาคนควอายุเสมอ
- ส่งเสริมวิชาชีพและเป็นสมาชิกสมาคมวิชาชีพ
- ซื่อสัตย์ต่อวิชาชีพ
- ศึกษาหาความรู้รอบด้าน
- สนใจการวัดผลและประเมินผลการทำงานของตนเองเสมอ
- พร้อมที่จะรับฟังแนวคิดใหม่ ๆ
- ศึกษาเด็กอย่างลึกซึ้ง
- ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ต่ออาชีพ
- สนใจกว้างขวาง
- ชอบอ่านหนังสือทุกชนิด
- มีความมานะพากเพียร
- รักความก้าวหน้า
- เผยแพร่และส่งเสริมงานในอาชีพ
- ไม่ทำตนเป็นคนรู้ดีทุกอย่าง
- ทำงานอย่างมีแผน
- เป็นตัวแทนของสังคมทางวิชาชีพ
- เชี่ยวชาญในวิชาที่ตนสอน

3. คุณสมบัติด้านสุขภาพทางกายและทางจิต ประกอบด้วย
- มีอารมณ์มั่นคง
 - มีอารมณ์ขัน
 - รูปร่างท่าทางดีสะอาด
 - แต่งกายเรียบร้อย ตัดผม, โกนหนวด
 - มีลักษณะการพัฒนาทางร่างกาย, อารมณ์, สังคม, จิตใจ และสติปัญญาดี
 - ปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมได้ดี
 - ไม่แก่เกินไป
 - มองโลกในแง่ดีเสมอ
4. คุณสมบัติทางค่านิยมสัมพันธ์ ประกอบด้วย
- ลักษณะทางสังคมดี
 - เป็นที่รักของเด็กและคนทั่วไป ใคร ๆ ก็อยากเข้าใกล้
 - ให้ความร่วมมือกับทุกฝ่าย
 - มีความเป็นมิตรและความจริงใจ
 - เมตตากรุณาเป็นกันเอง
 - เข้าร่วมในกิจกรรมนักเรียน
 - หาเวลาพูดคุยกับนักเรียน
 - เป็นที่นำเคารพและเชื่อถือ
 - หลีกเลี่ยงการวิจารณ์คนอื่น ๆ
 - ให้ความอบอุ่นแก่ผู้อื่น

5. คุณสมบัติทางด้านคุณธรรม ความประพฤติและการมีน้ำใจนักกีฬา
ประกอบด้วย

- ไม่สูบบุหรี่ ไม่ดื่มเหล้า และไม่เที่ยวเร่ร่อน ไม่เล่นการพนัน
- ไม่ชักชวนไปในทางที่ผิด
- รู้จักกาลเทศะ
- แสดงความมีน้ำใจต่อนักเรียน
- ช่วยเหลือเมือขัดสน
- เชื่อถือได้
- ปราณดี มีความรับผิดชอบ และมารยาทงาม
- มีจรรยาครู
- มีศีลธรรม และวัจนธรรมสูง
- เป็นแบบอย่างแก่นักเรียนได้ดี
- เมตตา กรุณา มีระเบียบ รักสวย รักงาม
- ช่วยงานพิเศษของโรงเรียน และชุมชน
- เป็นผู้พัฒนาทั้งตนเองและสังคม
- เป็นผู้ทรงศิลป์ทั้งผู้ให้และรับความรู้
- พுகจาสุขภาพชัดเจน

6. คุณสมบัติทางด้านบุคลิกภาพ ประกอบด้วย

- เป็นที่ชื่นชมและดึงดูดใจแก่ผู้พบเห็น
- สุภาพเรียบร้อย มารยาทงาม แต่งกายสุภาพ
- ไม่ขี้นิน ยิ้มแย้มแจ่มใสเสมอ
- วางตัวได้เหมาะสม
- ปรับตัวได้ดีทุกสภาพการณ์
- วางตัวเป็นคนธรรมดา

7. คุณสมบัติทางดานการอบรม, การปกครอง และการเป็นผู้นำ
ประกอบด้วย

- เป็นผู้นำที่ดีสามารถสาธิตการเป็นผู้นำแก่เด็กได้
- ชยัน, หมั่นอบรมสั่งสอนนักเรียน
- รู้จักการใช้ภาษาที่ดี
- มีความอดทน
- รู้จักแนะนำในทางที่ถูกที่ควรไม่ออกนอกสุนนอกทาง
- ไม่เข้มงวดมากเกินไป
- หลีกเลี้ยงการขู่เด็ก
- มองเห็นความแตกต่างของบุคคล
- ยุติธรรม
- ทำงานร่วมกับเด็กอยู่เสมอ
- ส่งเสริมให้กำลังใจนักเรียน
- ใ้การอุปการะนักเรียน
- ยกย่องชมเชยนักเรียน
- สนใจความประพฤติของนักเรียน
- ใ้คำปรึกษาแก่นักเรียน
- เป็นผู้สามารถวากล่าวตักเตือน
- มีการวางแผนในการทำงาน
- ปองกันผู้อื่น
- กระตุนให้ทำความดี

8. คุณสมบัติของการเป็นพลเมืองดี และรู้จักการปกครองแบบประชาธิปไตย
ประกอบด้วย

- ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่นและเด็ก
- จริงใจตรงไปตรงมา
- รู้จักสิทธิและหน้าที่ของตนเอง
- ยึดหยุ่นในการทำงาน
- ชมเชยผู้กระทำดี
- ตรงต่อเวลา
- มีความสามัคคีต่อหมู่คณะ
- มีความรับผิดชอบ
- ทันต่อการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ
- ไม่ถือเราถือเขาหรือแบ่งพรรคแบ่งพวก
- เสียสละ
- เป็นผู้นับถือปฏิบัติ
- มีเหตุผล และพิจารณาก่อนการลงโทษ
- เปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น
- ให้ความเสมอภาคต่อนักเรียนไม่มีอคติ
- ยึดมั่นในสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์

9. คุณสมบัติเกี่ยวกับตัวเอง ความเชื่อมั่นในตัวเอง และความกระตือรือร้น ประกอบด้วย

- หนักแน่น เป็นตัวของตัวเอง เป็นที่นาเคารพและเชื่อถือ
- คัดสินใจได้ดี
- มีความคิดริเริ่มและสร้างสรรค์
- สุภาพอ่อนโยน
- ควบคุมตนเองได้ดี
- มีความอดกลั้น

- มั่นถนอยสันโดษ
- สติมั่นคง
- เฉลียวฉลาด มีไหวพริบ
- เป็นคนมีความหวัง
- คงเส้นคงวาเสมอ
- เป็นคนเปิดเผย
- ไม่ผลัดวันประกันพรุ่ง
- มีรสนิยมดี
- ฉลาด
- ประหยัด

ซ. คุณสมบัติของครูพลศึกษา

จากวรรณคดีและงานวิจัยทั้งภายในและนอกประเทศ พบว่า ครูพลศึกษาก็เหมือนกับครูวิชาอื่น ๆ เมื่อไม่พิจารณาถึงด้านความรู้เฉพาะ อย่างไรก็ตามแม้ครูพลศึกษาจะมีคุณสมบัติเหมือนกับครูโดยทั่วไปตามคุณสมบัติ 9 ประการ ดังกล่าวแล้วในคุณสมบัติบางอย่าง พลศึกษาจำเป็นต้องมีคุณสมบัติอื่น ๆ มากกว่า ซึ่งสรุปได้ว่าครูพลศึกษาต้องมีคุณสมบัติ 10 ประการ ดังต่อไปนี้

1. คุณสมบัติทางด้านการสอน ประกอบด้วย

- รู้เกี่ยวกับกลไกการสอนวิชาโดยทั่วไป
- วัสดุการสอนเทคนิคและวิธีการสอนพลศึกษา
- มองเห็นความแตกต่างและการเปลี่ยนแปลงในลักษณะอาการและพฤติกรรมของเด็กแต่ละคน เช่น ความผิดปกติทางทรวงอก
- เห็นปัญหาของเด็กบางคนที่เขาคลุ้มกับเพื่อนไม่ได้
- รูวากิจกรรรมพลศึกษาแต่ละอย่างให้คุณค่าแก่เด็กไม่เหมือนกัน

- ใช้สถานที่และอุปกรณ์ให้เป็นประโยชน์มากที่สุด
- ทำให้นักเรียนสามารถเข้าร่วมกิจกรรมมากที่สุด
- ใช้เวลาส่วนใหญ่ในการฝึกและสาธิต พักแต่น้อย
- รับผิดชอบต่อการพัฒนาทางคานต่าง ๆ ของเด็ก
- รุชอบเชวตวัตถุประสงคของกิจกรรมทางกรพลศึกษา
- มีจุดหมายและวัตถุประสงคของการสอน
- รุหลักของความปลอดภัย

2. คุณสมบัติทางคานวิชาการประกอบควย

- ใกรับการศึกษาทางคานพลศึกษามาโดยเฉพา
- มีพื้นฐานทางคานทางศึกษาทั่วไป
- รูและปฏิบัติตามหลักปรัชญา การศึกษาทั่วไปและปรัชญาการพลศึกษา
- มีวุฒิทางการพลศึกษากอนการสอน
- เป็นสมาชิกสมาคมวิชาชีพ
- มีพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์
- รูวพลศึกษาไมใชการเลนกีฬาอยาวเคียว
- ติคตามการเคลือนไหวทางการศึกษาโดยอานหนังสือทุกชนิด
- ครูที่มีวุฒิสูงกวาทางานใดคีกว
- มีความฉลาด
- ถือวการสอนพลศึกษาเป็นอาชีพ
- จบชั้นมัธยมศึกษาจากโรงเรียนที่รัฐบาลรับรองและจบจากวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยที่สอนพลศึกษาโดยเฉพา
- รูจักการใช้ภาษาที่ดี
- สามารถตอบปัญหาทางการพลศึกษา

- หาคำความรู้ใหม่ ๆ ทางการพลศึกษา และทางการศึกษาทั่วไป
- สนใจทางคานการศึกษาทุกคาน

3. คุณสมบัติทางคานสุขภาพทวงกายและสุขภาพทวงจิต ประกอบด้วย

- มีสุขภาพทวงกายและจิตดีเลิศ
- ไม่นิการทวงรวงกายและการทำงานของอวัยวะทวง ๆ
- รับการตรวจรวงกายเสมอ แม้จะเป็นคนที่มีสุขภาพดี เช่น ฌิวหนั่ง
พัน ตา หู หนากอก หัวใจ เทา โครงรวง
- มีประวัติทวงสุขภาพดีมาก
- แข็งแรงและเป็นนักสู้ที่ดี

4. คุณสมบัติทางคานมนุษยสัมพันธ์ส่วนที่นอกเหนือจากคุณสมบัติครุโดยทวงไป

- มีอารมณ์ขัน แจมใสเสมอ หัวเราะเยาะตัวเองได้
- ปรับตัวเข้ากับคนอื่น ๆ ได้ยวงดีเลิศ

5. คุณสมบัติทางคานคุณธรรม ความประพฤติ และการมีน้ำใจนักกีฬา

ประกอบด้วย

- มีภูมิหลังทวงคานวัฒนธรรมทวงวงชวง
- ปฏิบัติตามจรรยาบรรณครุ
- มีระเบียบวินัยสูง
- มีความสุซที่ไดชวยเหลือคนอื่น และบริการสังคม

6. คุณสมบัติทางด้านบุคลิกภาพ ประกอบด้วย

- เป็นตัวอย่างที่ดีต่อเด็กทุก ๆ คน
- มีเสียงพูดที่ดีมาก
- แต่งกายสุภาพ อ่อนโยน มารยาทงาม

7. คุณสมบัติทางด้านกรปกครอง อบรม และการเป็นผู้นำ ประกอบด้วย

- เกรงครวญ พุดจาเนียบขาด
- มีวิธีที่จะ ทำให้บุคคลเขามารวมในกิจกรรม
- เป็นผู้นำกลุ่มเสมอ
- สามารถแสดงคุณสมบัติการเป็นผู้นำแก่นักเรียนได้

8. คุณสมบัติทางด้านกรเป็นพลเมืองดีและชอบระบบประชาธิปไตย
ประกอบด้วย

- ความเป็นคนดีเป็นที่ยอมรับ
- สนใจในสวัสดิภาพของนักเรียน

9. คุณสมบัติเกี่ยวกับตัวเอง ความเชื่อมั่นในตัวเองและความกระตือรือร้น
ประกอบด้วย

- กระฉับกระเฉง กระตือรือร้นเสมอ แม่ว่าจะมีงานหนัก

10. คุณสมบัติของการมีลักษณะทางการกีฬา และความสามารถทางการกีฬา ประกอบด้วย

- มีพื้นฐานทางด้านกีฬาต่าง ๆ พอ และสูงกว่าระดับเฉลี่ย
- มีความอดทนและทนทาน
- ความสามารถทางกลไกที่ดี
- ทักษะการเคลื่อนไหวดี
- มีความสามารถทางทักษะกีฬาทั่วไป และทักษะเฉพาะอย่าง
- สามารถสืบทอดทักษะของกิจกรรมต่าง ๆ ทางทางการกีฬาได้
- สามารถตัดสินใจกีฬาได้หลายอย่างโดยยุติธรรม

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย